

PLATFORMA DE MEDIU
pentru
BUCUREȘTI

STAREA MEDIULUI ÎN BUCUREȘTI

NATURA URBANĂ

UN PROGRAM ÎNȚIAT DE

FUNDAȚIA
COMUNITARĂ
BUCUREȘTI

ING

Idei principale

- ▶ **Biodiversitatea este mult mai prezentă decât ne imaginăm în București, chiar dacă de multe ori ea este ascunsă, uneori nedorită sau pur și simplu neobservată.** O diversitate extraordinară de organisme supraviețuiește într-un spațiu limitat și în condiții de viață complet modificate.
- ▶ **Bucureștiul are o medie de 0,88 arbori pentru fiecare locuitor, față de recomandarea Uniunii Europene de 3 arbori pe cap de locuitor.** Numărul acestora se află într-o scădere perceptibilă, în contextul în care numeroase spații verzi sunt în proprietate privată și au fost deja transformate în alte categorii de utilizări, iar aliniamentele stradale și grădinile blocurilor au fost adesea redimensionate.
- ▶ **Accesibilitatea spațiilor verzi este redusă: doar 60% din rezidențialul colectiv și 55% din cel individual se află la mai puțin de 1 km de un parc cu suprafață mai mare de 1 ha.**
80% din suprafața Bucureștiului este acoperită de suprafețe construite și de infrastructuri, unde solul a fost îndepărtat sau acoperit. Extinderea suprafețelor construite și a infrastructurilor reprezintă cea mai importantă sursă de degradare a solurilor urbane.
- ▶ **Gradul de conștientizare al populației cu privire la beneficiile naturii urbane este foarte redus,** iar din acest motiv și reacția publicului față de agresiunile asupra spațiilor verzi este limitată.
- ▶ **Dâmbovița și Colentina trebuie să fie considerate coridoare ecologice de importanță critică la nivel metropolitan,** iar intervențiile în renaturalizarea și creșterea conectivității socio-ecologice ar merita să intre cu prioritate în preocupările instituțiilor de mediu.
- ▶ **Managementul infrastructurii verzi-albastre este o provocare importantă pentru oraș, întrucât atribuțiile sunt foarte fragmentate, iar din acest motiv proiecte importante rămân nepuse în practică.**

Cuprins

Idei principale	5
Introducere	7
Natura urbană a municipiului București	7
Infrastructura verde a municipiului București	10
Calitatea resurselor de apă în municipiul București	25
Managementul spațiilor verzi și al spațiilor acvatice urbane din municipiul București	31
Calitatea solurilor	32
Biodiversitatea urbană a municipiului București	34
Cum apreciem relația noastră cu biodiversitatea urbană din municipiul București?	35
Probleme existente în managementul naturii urbane a municipiului București	37
Ce provocări sunt și unde poate contribui societatea civilă?	38
Concluzii	43

Introducere

Cu toții ne dorim să trăim în orașe curate, liniștite, frumoase, sigure, fără aer poluat, cu râuri și lacuri vii, în care biodiversitatea interacționează armonios cu spațiile construite. Avem din ce în ce mai multe exemple de orașe din întreaga lume care au înțeles că, dincolo de a le oferi oamenilor activități economice, spații de locuit, locuri de muncă, tehnologii, trebuie să le asigure și un mediu curat, sigur și sănătos. Așa că au creat adevărate oaze de natură urbană, caracterizate prin liniște, armonie, permeabilitate, diversitate de plante și animale, conectivitate și multifuncționalitate. Bucureștiul este încă foarte departe de a avea această viziune, chiar dacă în ultimii ani au apărut diferite inițiative, promovate mai ales de către societatea civilă.

Municipiul București înseamnă pentru cei mai mulți dintre noi aglomerație, agitație, competiție și diversitate. Este orașul cel mai important al României, cu circa 2 milioane locuitori și peste 4 milioane de oameni care îl tranzitează și lucrează aici, cu foarte multe construcții rezidențiale, magazine și birouri, cu numeroase servicii publice și private. O infrastructură extinsă și diversă le asigură (sau ar trebui să le asigure) locuitorilor un confort ridicat: alimentare cu apă, canalizare, termoficare, transport public, instituții de cultură. Există, evident, și provocări majore: poluarea aerului, zgomotul, nivelul ridicat de impermeabilizare, poluarea apelor, schimbările climatice (în special valurile de căldură și furtunile), cantitățile uriașe de deșeuri produse și depozitate uneori necorespunzător. Chiar dacă cele mai multe dintre aceste provocări pot fi semnificativ diminuate printr-o grijă mai mare față de natura urbană, în ultimii ani a continuat **distrușgerea spațiilor verzi** (elocvent fiind exemplul Parcului IOR), degradarea aliniamentelor stradale de arbori și a grădinilor de bloc s-a accelerat prin extinderea spațiilor destinate parcarilor, numărul arborilor afectați de **uscare totală sau parțială a crescut, biodiversitatea** din spațiile verzi s-a redus, iar investițiile publice păguboase pentru natura urbană continuă.

1.1 Natura urbană a municipiului București

Natura urbană este ansamblul de specii și locuri în care apar aceste specii în matricea urbană. Deși pare inadecvată, această asociere de termeni este din ce în ce mai utilizată de către cercetătorii în ecologie urbană. Și acest lucru este rațional, dacă ne gândim că în ciuda faptului că au suportat modificări semnificative ale mediului biofizic, orașele continuă să conțină suprafețe care găzduiesc o biodiversitate care poate rezista în timp.

Natura urbană din municipiul București este foarte diversă, fiind caracterizată prin: (a) ecosisteme cu diferite grade de transformare antropică și cu intensitate variată a proceselor naturale (uneori limitată la vegetație spontană și succesiune naturală), (b) suprafețe mici și fragmentate, puternic influențate de împrejurimi, (c) nivel diferit de întreținere de către societatea umană, (d) raport diferit dintre speciile native și cele exotice și (f) relevanță pentru conservarea naturii, având în vedere potențialul de a fi integrată în infrastructura ecologică regională.

În municipiul București se pot identifica patru tipuri de natură urbană:

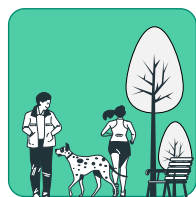
Natura urbană de tip 1 (ecosisteme inițiale)

Este reprezentată de ce s-a mai păstrat din ecosistemele inițiale specifice acestei zone, chiar dacă acestea au suferit unele intervenții antropice. Din această categorie face parte Pădurea Băneasa, care reprezintă un rest din foștii Codrii ai Vlăsiei și care este și trebuie să rămână cea mai importantă componentă a infrastructurii verzi-albastre a municipiului București. Suprafața forestieră a municipiului București este de 668,4 ha (639,4 ha, conform CLC, 2018).

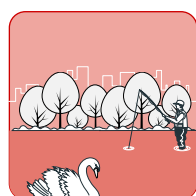
Natura urbană de tip 2 (ecosisteme agricole)

Este reprezentată de spațiile care au suportat intervenții antropice semnificative în scopul transformării lor în ecosisteme productive, dominant pentru hrană. În municipiul București, acest tip de natură urbană este reprezentat de terenurile agricole, inclusiv abandonate, respectiv de terenurile arabile, culturile permanente (în special livezi) și pășuni. Conform CLC (2018), suprafața agricolă din municipiul București este de 3.286,2 ha, cea mai mare parte fiind integrate în categoria pajiști (73%). Nu există o evaluare a suprafeței reale a terenurilor agricole din București, luând în calcul datele cadastrale. Astfel, o parte din terenurile încadrate în categoria pajiști de către CLC (2018) sunt terenuri agricole abandonate.

Natura urbană de tip 3 (spații verzi și acvatice amenajate)

Este reprezentată de ansamblul spațiilor verzi (parcuri, grădini, scuaruri, aliniamente stradale, platbenzi) și a spațiilor acvatice amenajate antropic în scopul generării de servicii ecosistemice specializate, dominate de cele de recreere și agrement. Acestea reprezintă fondul dominant al naturii urbane din municipiul București, majoritare fiind spațiile verzi cu o suprafață de 4.506 ha și suprafețele acvatice cu o suprafață de 908 ha (INS, 2023). Chiar dacă din punct de vedere statistic suprafața spațiilor verzi este constantă în ultimii ani, pierderea unei componente din Parcul I.O.R. evidențiază fragilitatea cifrelor raportate oficial.

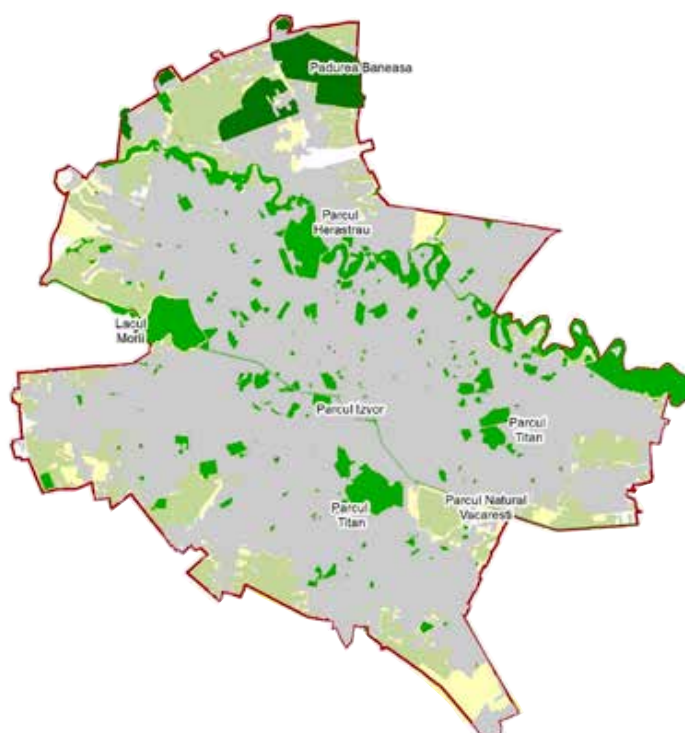
Natura urbană de tip 4 (ecosisteme renaturate)

Este reprezentată de zonele care suportă procese de renaturare, cu sau fără intervenție antropică. Acestea se suprapun peste zone cu infrastructuri abandonate (de exemplu, zona Văcărești), peste zone industriale destructurate, zone de transport abandonate (în special feroviare), terenuri agricole necultivate ori terenuri pe care s-au depozitat deșeuri. Aceste spații sunt dominate de comunități biologice spontane, rezultate din succesiune naturală, dimensiunea lor nefiind încă cuantificată la nivelul municipiului București.

Figura 1: Categoriile de natură urbană în municipiul București

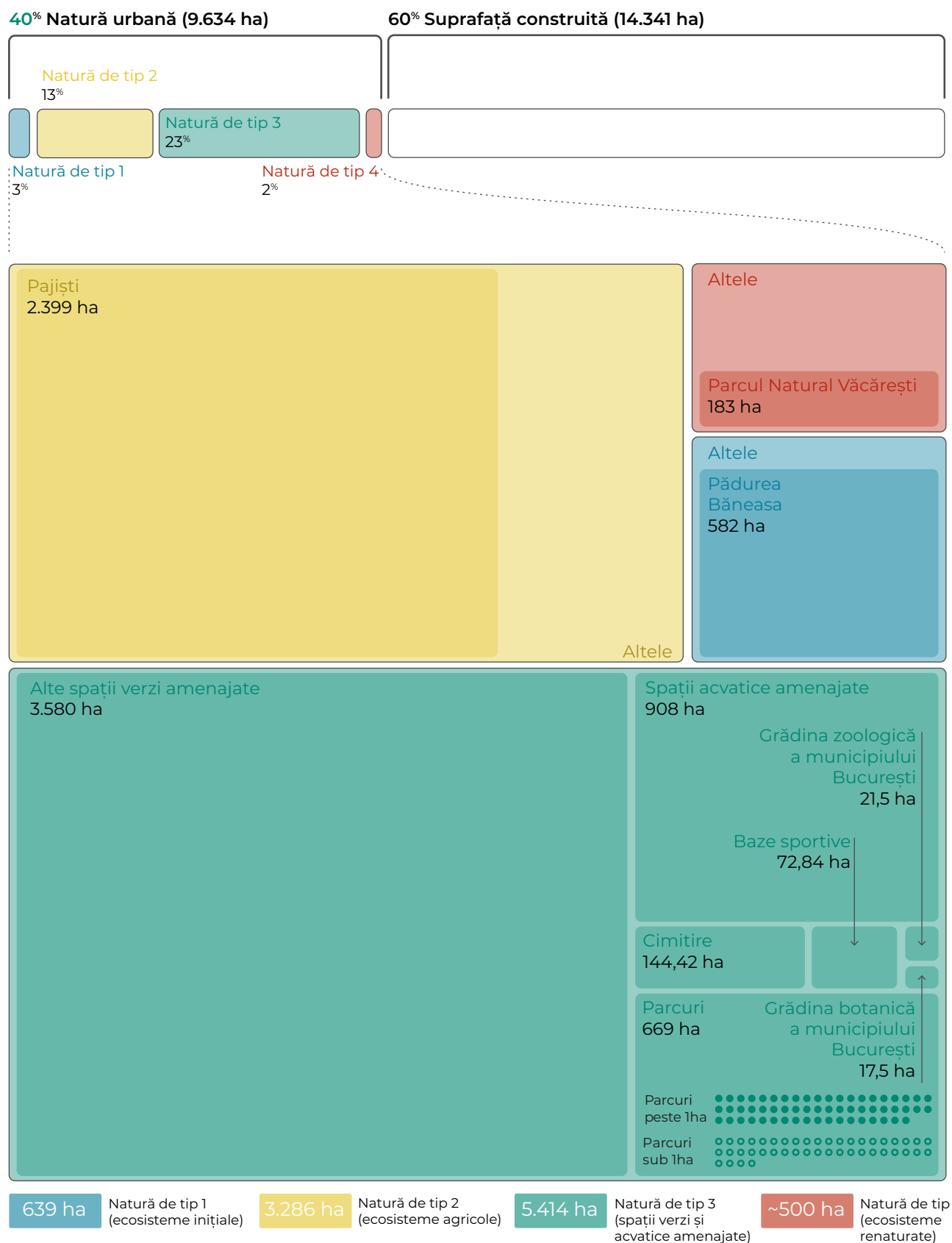
Legenda

- Ecosisteme inițiale
- Ecosisteme agricole
- Suprafața construită
- Spații verzi și spații acvatice amenajate
- Ecosisteme renaturate
- Limita administrativă

0 1 2 4 6 8 km

Figura 2: Categoriile de natură urbană în municipiul București

Nu trebuie neglijate **formele hibride de natură urbană**, asociate de cele mai multe ori cu proprietățile private. Astfel, grădinile private, cu dimensiuni și funcții diverse, combină de multe ori forme de natură urbană de tip 2, 3 și 4. De asemenea, soluțiile bazate pe natură combină diferite forme de natură urbană, în special din tipurile 3 și 2. Cimitirele sunt de asemenea forme de natură urbană ce mixează natura urbană de tip 3 și 4.

Toate tipurile de natură urbană au diferite grade de dependență de intervenții antropice precum irigații, îngrășăminte chimice, combaterea dăunătorilor, toaletare periodică, adăpost ori hrană.

1.2

Infrastructura verde a municipiului București

Infrastructura verde urbană (înțeleasă și ca infrastructura verde-albastră), este parte a infrastructurii verzi regionale, denumită și infrastructură ecologică. Astfel, infrastructura verde urbană reprezintă o rețea planificată strategic în limitele orașului, ce cuprinde ecosisteme naturale și semi-naturale în diferite grade de conservare și restaurare, cu scopul de a oferi o gamă largă de servicii ecosistemice, necesare asigurării calității vieții umane.

Conceptul nu presupune doar gruparea tuturor categoriilor de natură urbană menționate anterior sub o nouă etichetă, ci promovarea unei viziuni integratoare a managementului componentelor infrastructurii urbane, care să permită asigurarea durabilității orașului și să crească reziliența acestuia la provocările viitoare (de exemplu, schimbări climatice, poluare, reducerea resurselor de apă disponibile). Astfel, o tendință pentru infrastructura verde urbană este o conectivitate mai bună între componentele locale și regionale (inclusiv cu zonele naturale din afara orașului), multifuncționalitatea echilibrată, valorizarea superioară a spațiilor verzi de dimensiuni mici și a terenurilor neutilizate, orientarea spre creșterea gradului de utilizare a soluțiilor bazate pe natură. Totodată, un obiectiv important este desigilarea, reconstrucția ecologică a terenurilor degradate cu facilitarea biodiversității și îmbunătățirea serviciilor ecosistemice.

Infrastructura verde urbană este alcătuită din:

- **zone centrale**, cu importanță majoră pentru conservarea biodiversității și a serviciilor ecosistemice (de exemplu, arii naturale protejate, zone cu ecosisteme naturale funcționale, zone acvatice, parcuri și grădini publice cu suprafață ridicată);
- **coridoare și zone de trecere**, care asigură conectarea elementelor rețelei (cursuri de apă, iazuri, perdele de protecție, aliniamente de arbori, spații verzi mici);
- **habitate restaurate**, în special pentru a îmbunătăți conectivitatea și funcțiile rețelei;
- **componente artificiale**, realizate de către oameni pentru a menține un nivel optim de conectivitate și funcționalitate al ecosistemelor (zone acvatice, parcuri și grădini cu suprafețe medii și reduse, terenuri agricole, ecoducte, scări de pești, acoperișuri verzi, pereți verzi, zone permeabile);
- **zone tampon**, care îmbunătățesc calitatea ecologică și permeabilitatea peisajelor (grădini zoologice, parcuri dendrologice, grădini botanice, terenuri agricole);
- **zone multifuncționale**, cu utilizări multiple, dar cu nivel de compatibilitate ridicat.

Infrastructura verde urbană poate fi înțeleasă și prin intermediul diferitelor trame, medii tipice pe care speciile le folosesc în funcție de nevoile lor, respectiv:

- *Trama verde*, compusă din vegetație mijlocie și înaltă (spații verzi, păduri urbane, arbori izolați etc.);
- *Trama albastră*, alcătuită din zone umede și acvatice (cursuri și canale de apă, lacuri, iazuri, mlaștini, etc.);
- *Trama galbenă*, reprezentată în principal de zonele agricole (mozaicul culturilor agricole, pajiști și fânețe urbane, vii, livezi);

- *Trama maro*, constituită din ansamblul de coridoare și rezervoare pedologice (terenuri virane cu diferite intensități ale proceselor de succesiune ecologică);
- *Trama neagră*, definită de zonele lipsite de lumină, indispensabile protecției speciilor nocturne și lucifere (spații verzi neiluminate, arbori cu scorburi, zone urbane cu iluminare reglabilă, poduri de construcții, etc.).

1.2.1

Infrastructura ecologică regională

Infrastructura verde-albastră a municipiului București trebuie abordată în legătură cu infrastructura ecologică regională, de care depinde calitatea resurselor și a serviciilor ecosistemice furnizate în interiorul orașului. Astfel, la nivelul Regiunii de dezvoltare București-Ilfov, caracterul de infrastructură ecologică determină existența unor zone centrale (siturile Natura 2000 și rezervațiile naturale), a unor habitate fragmentate de dimensiuni mai mici (cum sunt pădurile neincluse în arii protejate, la care se adaugă suprafețele acvatice) și coridoarele ce le conectează pe acestea (în special zone acvatice și terenuri agricole). Infrastructura ecologică regională ar putea fi reprezentată de suprafețele forestiere, suprafețele acvatice (lacuri și râuri) și zonele ripariene, terenuri agricole fertile și perdelele de protecție din cadrul lor.

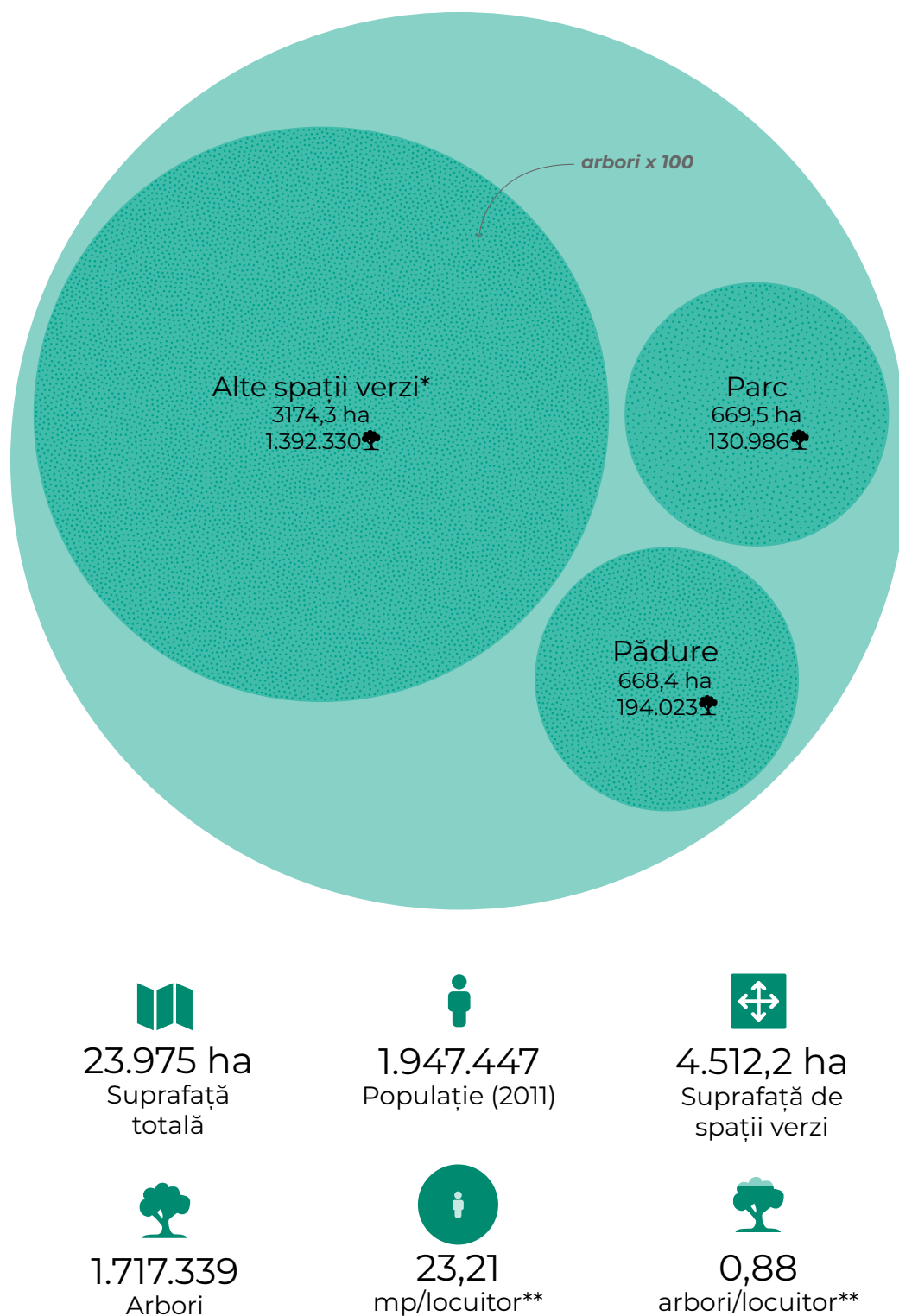
Dincolo de beneficiile ce țin de mediu, trebuie avute în vedere și cele economice (valorificare turistică) și sociale (sănătate) ale infrastructurii ecologice regionale.

Dacă infrastructura ecologică regională este în stadiu de propunere, nu același lucru se poate spune despre siturile Natura 2000, care există în regiunea de dezvoltare București-Ilfov. Astfel, suprafața ariilor naturale protejate este de 12.317 ha, ceea ce reprezintă 6,8% din suprafața județului Ilfov (ANANP, 2020). Ariile naturale protejate integrate ce alcătuiesc nucleul infrastructurii ecologice regionale sunt:

- **Rezervația naturală Pădurea Snagov** are o suprafață de 10 ha, fiind localizată în comuna Snagov. Conservă o porțiune redusă dintr-un trup de pădure de 1.727 ha, reprezentată printr-un șleau de câmpie în care domină stejarul (*Quercus robur*) și carpenul (*Carpinus betulus*).
- **Rezervația naturală complexă Lacul Snagov** este localizată în comuna Snagov. Ea ocupă o suprafață de 100 ha din limanul fluviului Snagov (suprafața totală 576 ha, lungimea de 16 km, adâncimea maximă de 9m), format în Lunca Ialomiței. Dintre elementele ce conferă atractivitate acestei arii protejate se remarcă nufărul indian (*Nelumbo nucifera*).
- **Zona naturală protejată Scroviștea** se suprapune peste situl Natura 2000 ROSCI224 și ROSPA0140 Scroviștea. Situl cuprinde partea nord-estică a Văii Sticlăriei și Lacul Scroviștea, precum și pădurile Ciolpani, Cocioc și Clogila. Situl de importanță comunitară Scroviștea conservă 2 habitate acvatice și patru forestiere. Situl Scroviștea este important și pentru populațiile unor specii de păsări acvatice de interes conservativ.
- **Situl de importanță comunitară ROSCI0308 și aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0122 Lacul și Pădurea Cernica** includ în totalitate Pădurea Cernica și trupurile de pădure Căldăraru și Nisipiștea și se continuă până la coada râului Pasărea. Zona Pădurea Cernica este caracteristică pădurilor de șleau cu specii forestiere sudice (mediteraneene). Pădurea și zonele stuficole fixate și libere asociate oferă acestei arii calitatea de sit ornitologic de o valoare deosebită pentru Câmpia Română.
- **Aria de protecție avifaunistică Grădiștea – Căldărușani - Dridu** are o suprafață de 6642,3 ha și include habitate forestiere, zone umede și terenuri agricole. Situl ROSPA0044 cuprinde un complex de habitate care asigură mediul de viață pentru numeroase specii de păsări caracteristice pentru țara noastră. Habitatele naturale ocupate de speciile pentru care a fost desemnat situl, sunt cele din apropierea lacurilor Căldărușani, Dridu și Balta Neagră: stufărișul, păpurișul, mlaștinile, zăvoaiele de pe malul lacurilor (salcii, arini), luciul de apă și terenurile agricole.

La acestea se adaugă pădurile din jurul municipiului București, fără a ne limita la județul Ilfov. De altfel, pădurile din județul Giurgiu joacă de asemenea un rol important pentru îmbunătățirea calității aerului în municipiul București și pentru oferirea unor servicii de recreere locuitorilor municipiului București.

Figura 3: Categoriile de spații verzi conform Cadastrului Verde al municipiului București

* Grădina botanică a municipiului București, Grădina zoologică a municipiului București, grădinile complexelor rezidențiale colective, grădinile instituțiilor publice, scuarurile, aliniamentele stradale, platbenzile, cimitirele, zonele de protecție, locurile de joacă și bazele sportive

** Recomandarea Comisiei Europene este de 9 mp/locuitor, respectiv 3 arbori/locuitor

Componentele infrastructurii verzi a municipiului București

Primăria Capitalei nu a mai refăcut cadastrul verde al Municipiului București din anul 2011. Conform documentului, municipiului București are 4.512,2 ha de spații verzi, o suprafață ce corespunde unei valori de 23,21 m² de spațiu verde pe cap de locuitor. Din această suprafață, 3.174,1 ha reprezintă spații verzi de tipul aliniamentelor stradale, grădinilor aferente ansamblurilor de locuințe și instituțiilor, 669,6 ha reprezintă parcuri și 668,4 păduri-parc.

Tabelul 1 Situația spațiilor verzi în Municipiul București (PMB, 2011)

Sectorul	Metriu pătrați de spații verzi pe cap de locuitor	Numărul de arbori	Parcuri	Pădure	Suprafata de spațiilor verzi	Spații verzi degradate
Sectorul 1	77,19	555.366	183,7	668,4	1.757,7	88,6
Sectorul 2	12,43	196.340	96,2	-	444	19,1
Sectorul 3	16,27	253.221	134,9	-	649,7	2,2
Sectorul 4	21,12	233.887	169,3	-	634,2	224,7
Sectorul 5	12,8	198.638	38,4	-	369,6	16,1
Sectorul 6	17,71	279.887	47,0	-	657	17,0

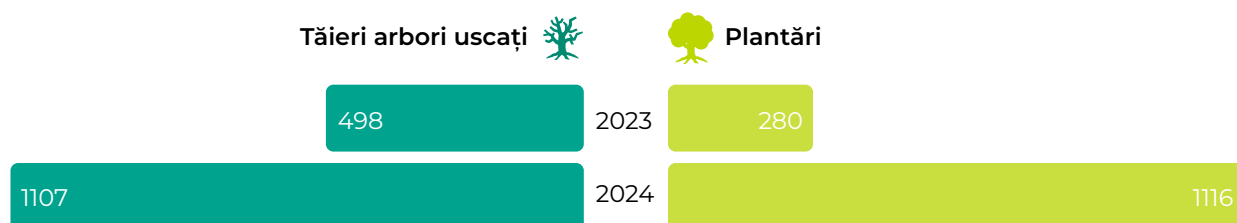
Au fost inventariați 1.717.339 arbori, dintre care 194.000 în păduri. Dintre aceștia, 110 arbori sunt ocrotiți. Media pe București este de 0,88 arbori pentru fiecare locuitor, față de recomandarea Uniunii Europene de 3 arbori pe cap de locuitor.

Aceste valori necesită actualizare, în contextul în care numeroase suprafețe, încadrate în categoria de spațiu verde, sunt în proprietate privată și au fost deja transformate în alte categorii de utilizări. De asemenea, în ceea ce privește numărul de arbori, vizualizând ceea ce s-a întâmplat în ultimii ani de zile în parcuri, grădini și alinamente stradale, se poate semna o scădere perceptibilă. În unele zone, plantările realizate de către Primăria municipiului București și de către Primăriile de sector au reușit să păstreze sau chiar să crească disponibilul de verde în anumite zone din municipiul București. Astfel, conform datelor furnizate de ALPAB:

- În 2021 au fost emise 43 de avize de defrișare a arborilor, fără a se preciza numărul de arbori vizați;
- În 2023 au fost defrișați 498 de arbori uscați și degradați din spațiile verzi administrate de ALPAB, dintre care 459 de arbori din parcuri, precum Regele Mihai I (217 arbori), Tineretului (30 de arbori), Circului (96 de arbori), Tineretului – 30 de arbori, Bordei – 41 de arbori, Floreasca – 31 de arbori).
- În 2024 au fost depuse documentații pentru tăierea a 1.107 arbori uscați amplasați pe spațiile verzi administrate, fiind emise 32 de avize pentru defrișarea a 639 de arbori.

În ceea ce privește plantările, valorile raportate sunt considerabil mai reduse, respectiv:

- Anul 2023 : Total 280 arbori, din care Parcul Cișmigiu – 55 arbori, Parcul Tineretului – 12 arbori, Jardiniera Dâmbovița – 84 exemplare, Sala Palatului – 15 exemplare, Axa Nord-Sud – 99 exemplare.
- Anul 2024 : Total 1.116 arbori și arbuști, din care Parcul Cișmigiu – 55 de arbori plantați, Parcul Circul de Stat – 77 de arbori, Parcul Herăstrău – 13 arbori și 195 de arbuști, Parcul Tineretului – 62 arbori, Sala Palatului și Ateneul Român – 20 de arbori, Parcul Verdi – 10 arbori, Parcul Carol – 42 arbori, Parcul Floreasca – 6 exemplare, Parcul Izvor – 290 plante perene, alte spații verzi administrate de ALPAB – 346 de arbori și arbuști.

Figura 4: Arborii degradați vs. noi plantări în spațiile verzi administrate de ALPAB

Pierderea de arbori este evidentă, în condițiile în care diferența dintre numărul arborilor tăiați din diferite motive și cei plantați este foarte mare. Cu toate acestea, zona centrală rămâne de departe o zonă cu probleme din acest punct de vedere, pierderile nefiind compensate de plantări.

Între componentele infrastructurii verzi a municipiului București am analizat Pădurea Băneasa, Parcul Natural Văcărești, parcurile municipiului București și celelalte componente verzi (grădini ale complexelor rezidențiale, aliniamente stradale, scuaruri, etc.).

Pădurea Băneasa

Pădurea Băneasa, un rest din Codrii Vlăsiei, are o suprafață de 1.221 ha, din care 582,22 ha în municipiul București. Pădurea este de tip șleau și este alcătuită din stejari pedunculat (*Quercus robur*) ca specie de bază, în amestec cu ulm (*Ulmus minor*), tei (*Tilia cordata*, *Tilia tomentosa*), frasin (*Fraxinus excelsior*), paltin (*Acer platanoides*). Speciile codominante sunt: carpenul (*Carpinus betulus*), jugastrul (*Acer campestre*), arțarul (*Acer tataricum*), mărul (*Malus domestica*). Are un rol esențial în reglarea climatului pentru întreg municipiul București, având o funcție socială încă destul de redusă în comparație cu potențialul ei. Pădurea Băneasa a fost propusă de către Asociația Parcul Natural Văcărești pentru a deveni arie naturală protejată urbană pe o suprafață de 344,8 ha, pentru protecția și conservarea ecosistemului forestier (stejăret, șleau normal de câmpie), dar și a florei (peste 80 de specii) și faunei (peste 200 de specii) sălbatice, 46 de specii fiind protejate.

Parcul Natural Văcărești

Suprafața Parcului Natural Văcărești este de 183 de ha, acesta fiind delimitat de 4 artere importante ale capitalei: Splaiul Unirii la nord, Șoseaua Vitan-Bârzești la est, Șoseaua Olteniței la sud și Calea Văcărești la vest. În anul 2014, această zonă a fost propusă ca arie naturală protejată, iar în anul 2016 a fost declarată parc natural. Observațiile preliminare au arătat prezența a aproape 100 de specii de păsări, mai multe mamifere, inclusiv vulpi și vidră, dar și pești, reptile precum țestoase și șerpi, multe legate de zonele umede.

Din evaluările realizate de Centrul de Cercetare a Mediului și Efectuare a Studiilor de Impact s-a observat că doar 45,6% dintre bucureștenii care locuiesc în proximitatea Parcului Natural Văcărești au mai mult de trei vizite în acest areal. Cei mai mulți dintre ei vizitează zona pentru plimbări (50,2%), recreere (39,6%), observare a animalelor sălbatice (37,5%) și mersul cu bicicleta (19,2%) (CCMESI, 2019). Parcul Natural Văcărești nu este atractiv pentru plimbări cu copii (9,6%) sau pentru plimbatul câinilor (4,2%), din cauza amenințărilor percepute diferite, în special în ceea ce privește insectele (de exemplu, căpușele) și câinii fără stăpân.

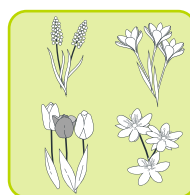
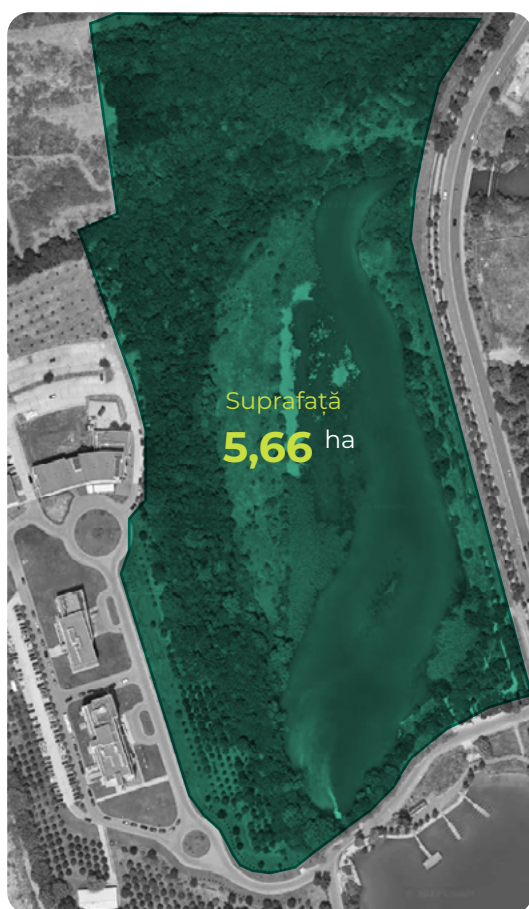
Sondajul a arătat că 53,9% dintre utilizatori consideră că nu există o amenințare majoră în Parcul Natural Văcărești, dar enumeră următoarele motive pentru atractivitatea limitată a zonei: securitate slabă (79,1%), peisaje non-estetice (79,1%), o lipsă a monitorizării de către autorități (67,1%) și a facilităților insuficiente (63,7%). Pentru 79,1% dintre utilizatori, peisajul nu este unul plăcut, din motivele ce țin de prezența deșeurilor, a unor specii de plante (de exemplu, urzica sau plante cu spini) și de imaginea abandonată a zonei. Cu toate acestea, utilizatorii vizitează zona în căutarea liniștii sau pentru a se bucura de diversitatea păsărilor și a peisajelor acvatice.

Vizitatorii au identificat probleme legate de eliminarea deșeurilor, amenințări la adresa sănătății umane și securitate. Problemele cele mai des evidențiate au fost cele legate de eliminarea deșeurilor, în special în partea de sud a parcului, la limita cu o zonă rezidențială colectivă. A doua problemă cea mai evidențiată a fost legată de amenințările la adresa sănătății umane, aceasta fiind asociată cu prezența gropilor, obiecte ascuțite, specii alergene, zone cu risc de înec și zone cu animale periculoase.

Pajiștea Petricani

Pajiștea Petricani este o arie protejată urbană, cu o suprafață de 5,66 ha, situate în Lunca Colentinei, care își propune să protejeze și să conserve suprafața lacustră, vegetația de stuf, pajiștea de mal, vegetația ripariană (plante hidrofile, care cresc pe malurile și în apropierea apei și îndeplinesc roluri importante de stabilizare a malurilor și filtrare a apei), vegetația forestieră și a valorilor naturale floristice și faunistice. Flora zonei include peste 88 de specii, iar fauna este constituită din 12 specii de pești, 12 specii de mamifere, 3 specii de amfibieni, 7 specii de reptile, 101 specii de insecte și 89 de specii de păsări, conform documentației de înființare a ariei naturale protejate.

Figura 5: Pajiștea Petricani

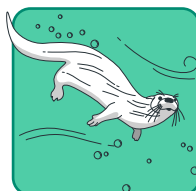

Specii floră

88 specii

Au fost identificate 8 tipuri de habitate vegetale, fiecare având ca dominante (edificatoare) între 1 și 3 specii de arbori/erbacee palustre.

Specii faună

Mamifere

12 specii

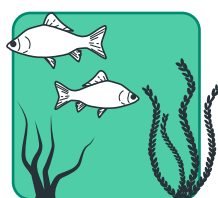
Amfibieni

3 specii

Păsări

89 specii

Pești

12 specii

Reptile

7 specii

Insecte

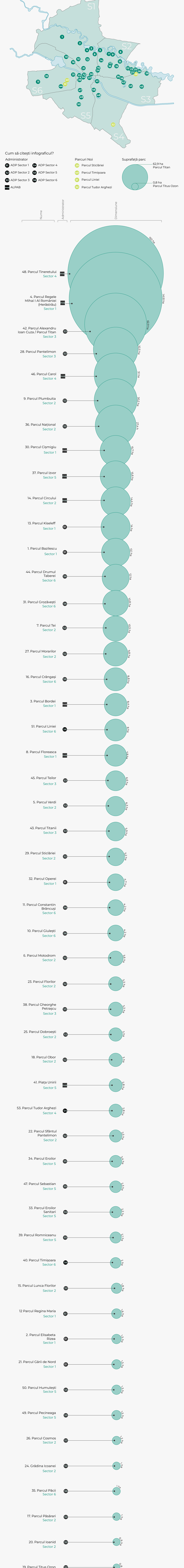
101 specii

Parcurile municipiului București

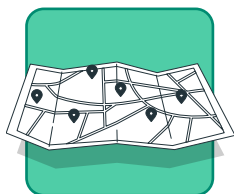
Conform Cadastrului Verde al municipiului București, suprafața parcurilor este de 669,77 ha. Conform datelor CCMESI, în 2014 existau 58 parcuri cu o suprafață mai mare de 1 ha (773,88 ha) și 44 cu o suprafață de sub 1 ha (16,74 ha). Dintre acestea 4 erau de importanță metropolitană (Herăstrău, Tineretului, Cișmigiu, Titan), 6 — de importanță municipală (Plumbuita, Circului, Carol, Herăstrău Nou, Drumul Taberei, Național), 76 de cartier și 16 de tranzit. După anul 2014, au fost organizate parcuri noi în diferite zone ale municipiului București, relevante fiind Parcul Liniei, Parcul Tudor Arghezi, Parcul Timișoara, Parcul Teilor și Parcul Sticlăriei.

Figura 6: Componentele infrastructurii verzi a municipiului București

Poziționarea pe hartă a parcurilor

Conform datelor CCMESI (2015), profilul utilizatorului bucureștean de parcuri este definit de:

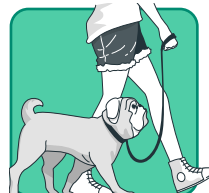
preferința pentru parcurile din vecinătate (53%), sau accesibile cu mijloacele de transport în comun (27%);

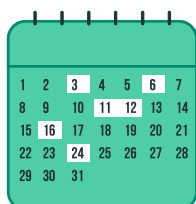
68% dintre vizite durează 1-2 ore;

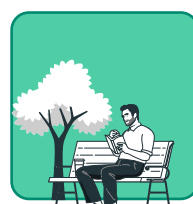
aprecierea liniștii, spațiului verde, dotărilor minimale și curățeniei

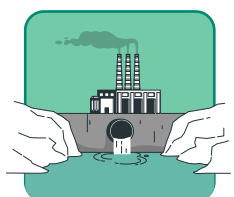
preferință pentru a veni în parc pe jos (70%)

vizitarea parcului de 2-3 ori pe săptămână (60%)

preferința pentru activități de recreere pasivă (75,8%): relaxare, plimbare (inclusiv cu copilul și/ sau câinele) și mai puțin pentru activități active (de exemplu, practicarea sporturilor – 7% ori utilizarea diferitelor spații de agrement dinamice – 1%);

nu apreciază zgomotul, spațiile prea dinamice și mizeria.

Există preferințe speciale pentru următoarele categorii:

Persoanele cu copii mici

Preferă zonele liniștite și locurile de joacă.

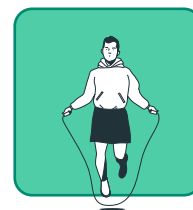
Persoanele cu animale de companie

Preferă zonele special amenajate în acest scop, dar și peluzele extinse.

Adolescenții și tinerii

Preferă zonele experimentale și de practicare a unor sporturi.

Persoanele sportive

Preferă zonele cu trafic mai redus, dar și cu existența unor facilități minimale.

Bătrânii

Preferă spații liniștite, cu eventuale dotări pentru gimnastică sau activități mai pasive (șah, table, rummy, etc.);

Bicicliștii

Preferă zonele de circulație.

Între aceste categorii apar din ce în ce mai frecvent conflicte, un indicator care arată tendința de aglomerare a parcurilor municipiului București.

În contextul discuțiilor legate de zgomot și de creșterea prezenței diferitelor funcții active în cadrul parcurilor, trebuie menționat faptul că majoritatea vizitatorilor parcurilor apreciază și caută zonele liniștite.

Din punct de vedere al accesibilității, se remarcă că 23,47% din spațiile rezidențiale colective și 16,57% din cele individuale se află la mai puțin de 250 m de parcuri (Fig. 10). Procentul este considerabil mai mic în cazul spațiilor rezidențiale noi, mai ales în cazul celor amplasate în zona periferică a municipiului București.

Figura 7: Motivația alegerii parcurilor din municipiul București (CCMESI, 2015)

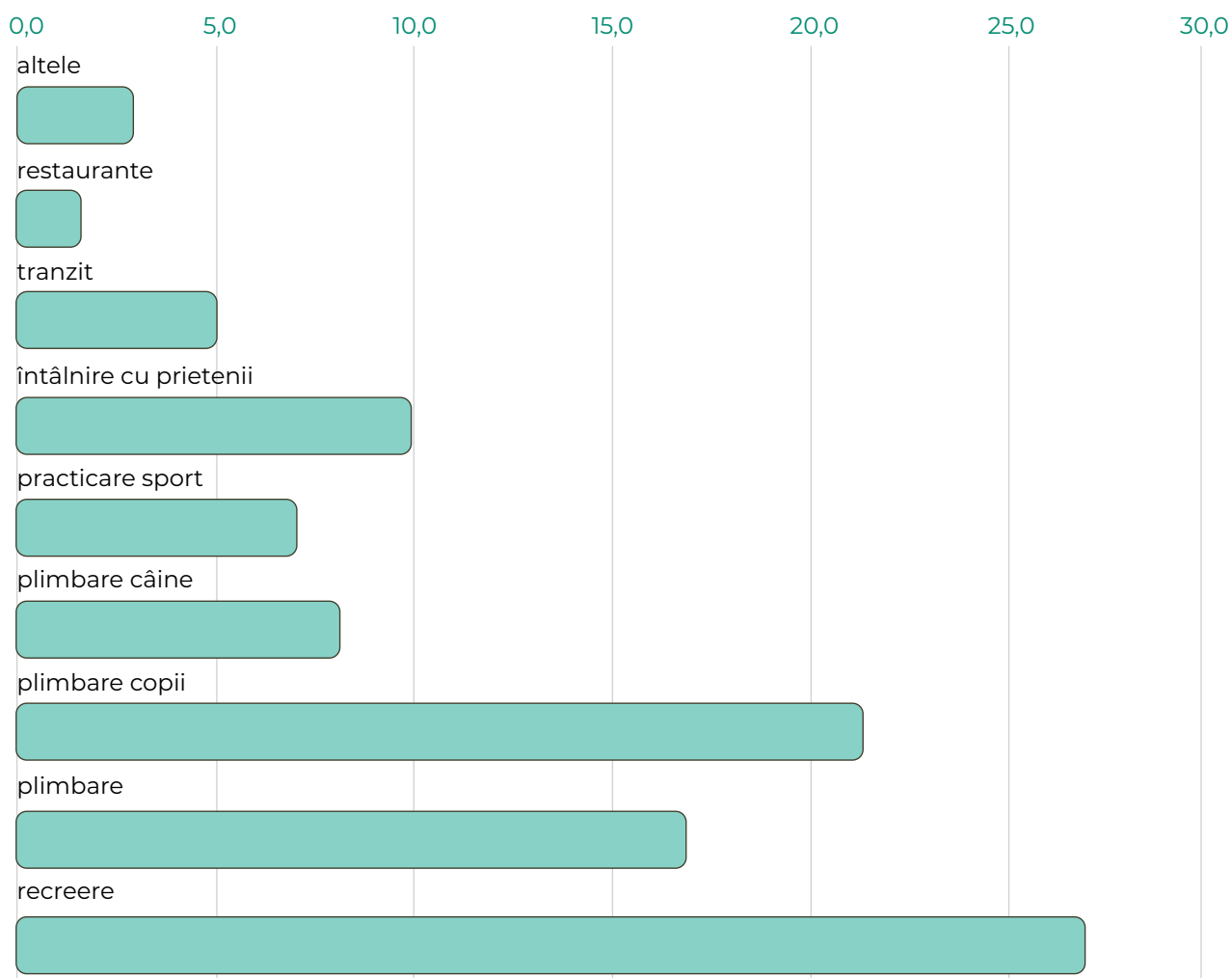
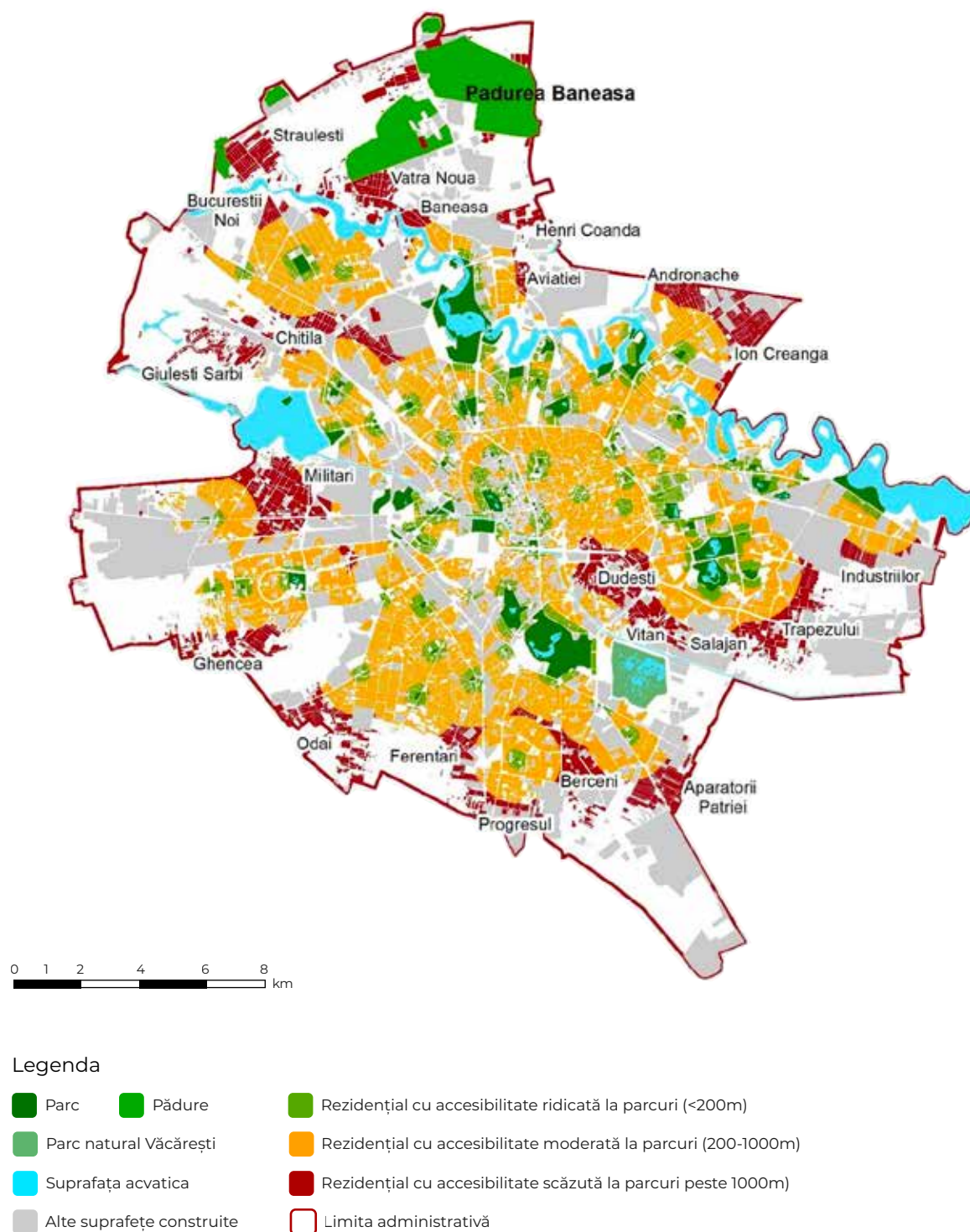

Figura 8: Accesibilitatea spațiilor rezidențiale la diferite categorii de spații verzi
(după Badiu et al, 2019)

Din punct de vedere al accesibilității, se remarcă faptul că 23,47% din spațiile rezidențiale colective și 16,57% din cele individuale se află la mai puțin de 250 m de parcuri. Procentul este considerabil mai mic în cazul spațiilor rezidențiale noi.

Figura 9: Accesibilitatea spațiilor rezidențiale la diferite categorii de spații verzi
(după CCMESI, 2020)

Alte componente verzi

În afara parcurilor urbane, în categoria spațiilor verzi sunt incluse Grădina botanică a municipiului București (17,5 ha), Grădina zoologică a municipiului București (21,5 ha), grădinile complexelor rezidențiale colective (567,29 ha), grădinile instituțiilor publice (285,85 ha), scuarurile (12,94 ha), aliniamentele stradale, platbenzile (15,15 ha), cimitirele (144,42 ha), zonele de protecție (35,59 ha), locurile de joacă (12,33 ha) și bazele sportive (72,84 ha) (Planul Local de Acțiune pentru Mediu al municipiului București, 2021).

1.2.3

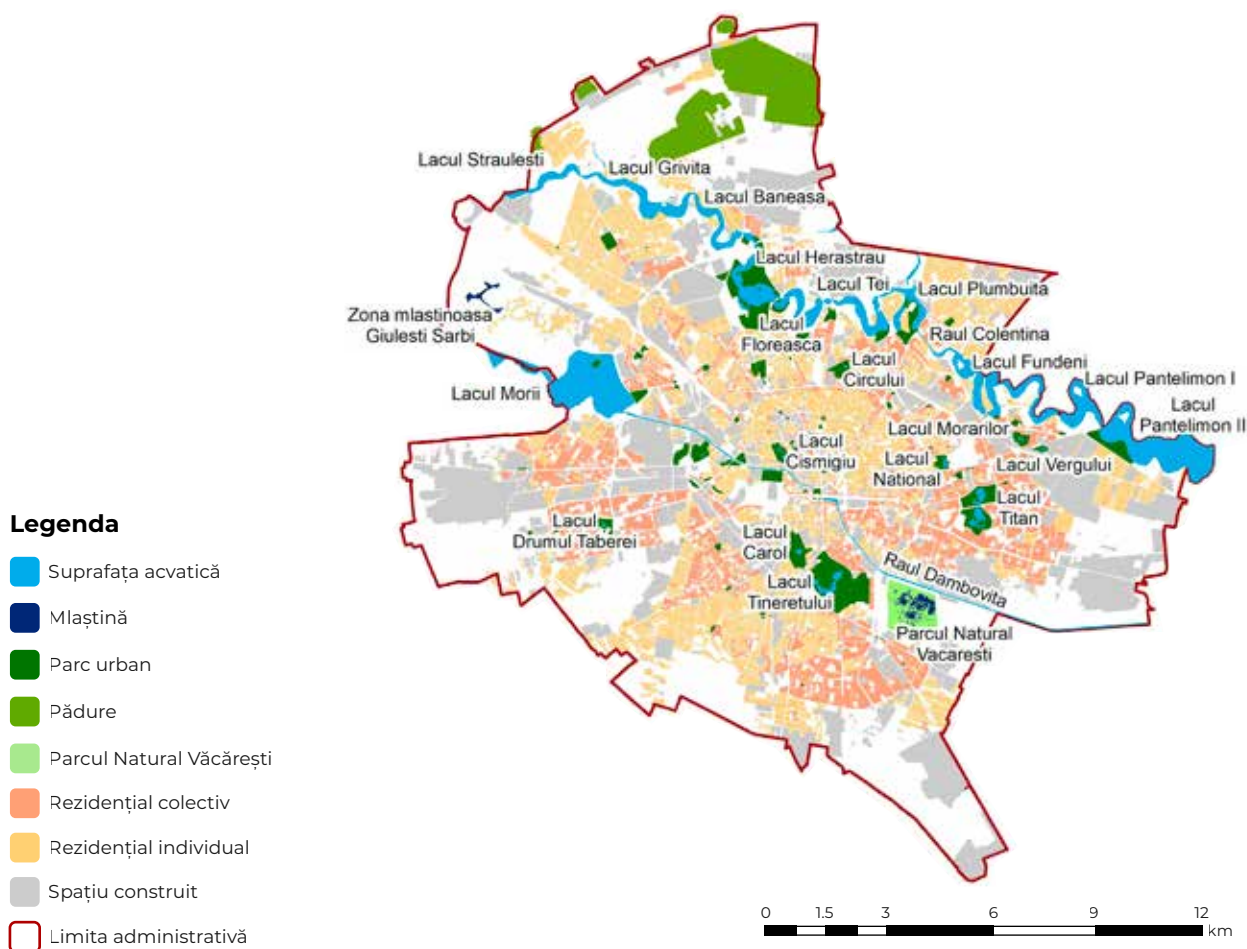
Componentele infrastructurii albastre

Spațiile acvatice urbane din municipiul București includ râurile (Dâmbovița, Colentina, Valea Saulei), lacuri și malurile lor (lacurile de pe Valea Colentinei, Lacul Morii și lacurile din interiorul spațiilor verzi), zonele mlăștinoase și artificializările hidraulice (de exemplu, canale).

În special Dâmbovița și Colentina trebuie să fie considerate coridoare ecologice de importanță critică la nivel metropolitan, iar intervențiile în renaturalizarea și creșterea conectivității socio-ecologice ar merita să intre cu prioritate în preocupările instituțiilor de mediu.

Conform informațiilor extrase de pe ortofotoplanuri, spațiile acvatice urbane din municipiul București acopereau în anul 2017 o suprafață de aproximativ 1.208,8 ha (5,1% din teritoriul administrativ), din care 111 ha este situată în interiorul spațiilor verzi. Din acestea, 89,2% este reprezentată de lacuri (Figura 10).

Figura 10: Spații acvatice urbane în municipiul București

Conform Institutului Național de Statistică, suprafața apelor și bălților este de 908 ha, din care 8 ha în domeniul privat. Diferențele de suprafață sunt legate de faptul că Institutul Național de Statistică (INS) consideră suprafața acvatică la nivelul mediu de retenție, în cazul lacurilor, și nu consideră suprafețele mlăștinoase.

Lacurile

Cea mai mare parte a spațiilor acvatice urbane din municipiul București este reprezentată de lacuri (89,2%), care au un regim hidrologic parțial sau total controlat antropic. Lacurile acoperă zone cuprinse între 0,87 ha (Lacul Circului) și 241,6 ha (Lacul Morii) și sunt localizate în special în zonele periferice ale orașului și în parcurile urbane. Principalele surse de alimentare a lacurilor sunt apele de suprafață (râurile Dâmbovița și Colentina), apele subterane (izvoarele de terasă, sau artificial prin pomparea apei subterane) și apele pluviale. Principalele lacuri din municipiul București sunt prezentate în Figura 11.

În Parcul Natural Văcărești, în special în zona de nord a acestuia (spre Splaiul Unirii) sunt mai multe lacuri naturale, rezultate din acumularea apelor din izvoarele ascensionale și din precipitații. Acestea au suprafețe și niveluri variabile, influențate considerabil de condițiile meteorologice. Acestea sunt parte a unei zone umede ce a fost considerată cu valoare de importanță pentru conservarea biodiversității.

Mlaștinile

Zonele mlăștinoase au reprezentat unul dintre peisajele specifice zonei Bucureștilor în perioada evului mediu. Ele reprezentau 73% din toate suprafețele acvatice din actualul teritoriu al municipiului București. Lucrările de sistematizare realizate au urmărit limitarea suprafețelor mlaștinilor și bălților, întrucât erau considerate zone insalubre și nesigure și reprezentau habitate perfecte pentru țânțari. Asemenea lucrări au fost realizate în anii 1930 pe Valea Colentinei, unde erau înregistrate 70% din cazurile de malarie din oraș.

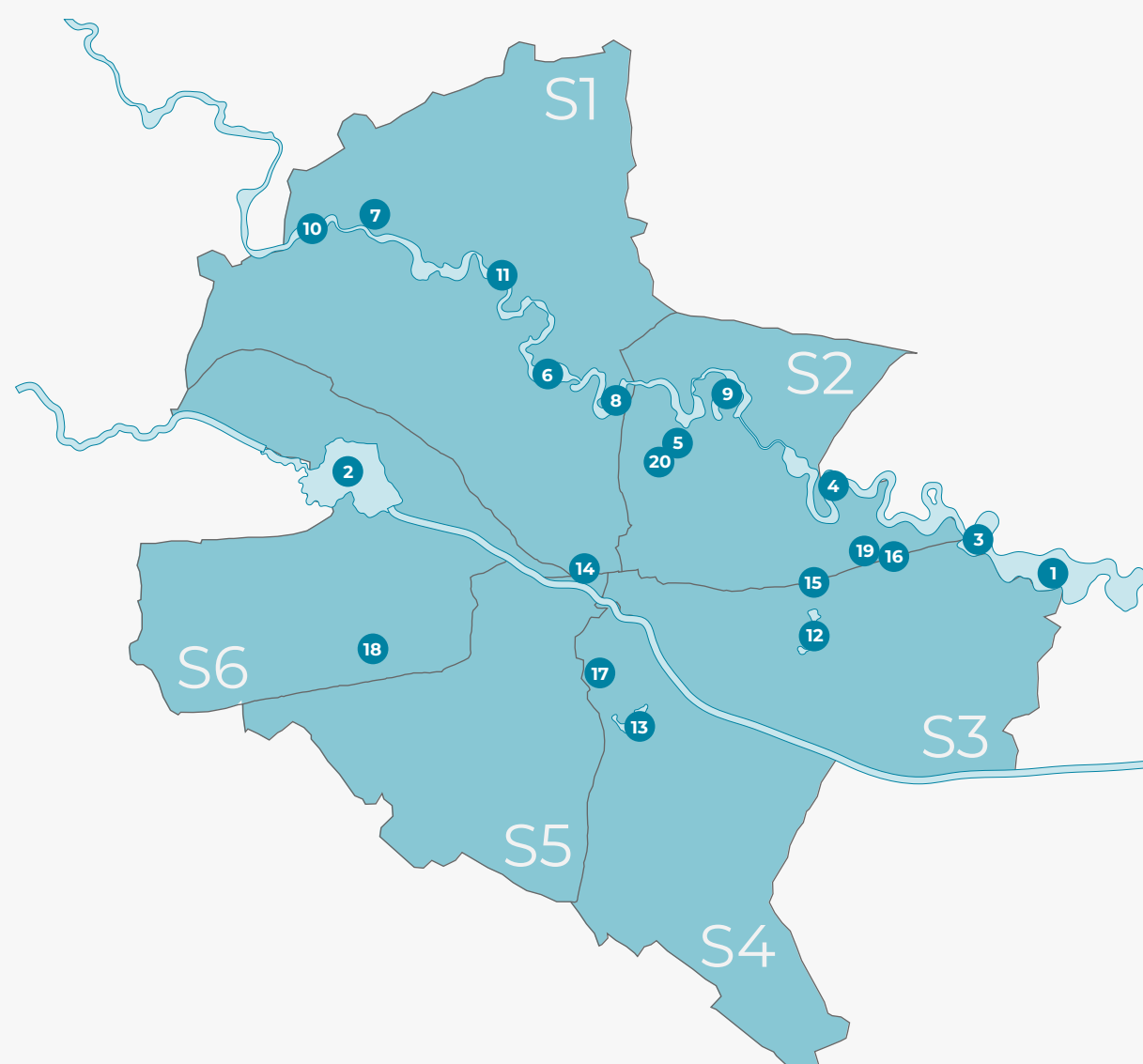
Zonele mlăștinoase acoperă 4,16% din suprafața totală a spațiilor acvatice urbane, fiind situate în periferia de sud-est și nord-vest a municipiul București. Unele dintre aceste zone sunt utilizate pentru depozitarea organizată sau neorganizată a deșeurilor.

Un statut special în categoria zonelor umede îl are incinta Văcărești, care reprezintă o zonă umedă ce constă din asocierea unor lacuri și zone mlăștinoase. Rezultată din abandonarea lucrărilor de construcție ale amenajării hidrotehnice Văcărești, incinta a cunoscut o dinamică foarte interesantă, caracterizată printr-o succesiune naturală, impulsionată și de izvoarele ascensionale ce au dat naștere unor suprafețe lacustre și mlăștinoase. Zona este înconjurată de un dig cu lungimea de 6,5 km. În zonă au fost identificate peste 100 specii de păsări, mamifere mici, precum și unele specii de pești, amfibieni și reptile.

În 2014, zona a fost declarată zonă protejată urbană de către Guvernul României pe o suprafață de 183 ha (<https://naturvation.eu/nbs/bucuresti/vacaresti-nature-park>, accesat în 22 aprilie 2019).

Figura 11: Componentele infrastructurii albastre a municipiului Bucuresti

Pozitionarea pe hartă a lacurilor

Cum să citești infograficul?

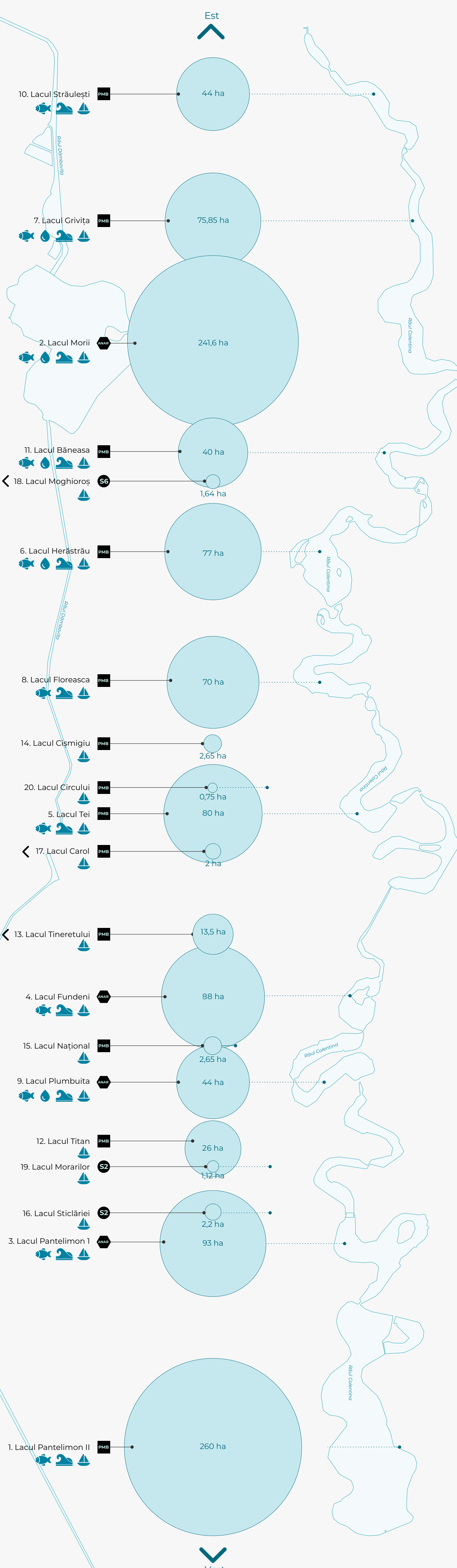
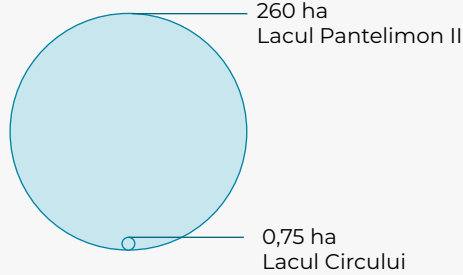
Functiuni

- piscicultură
- irigații
- prevenirea viiturilor
- agrement

Administrator

- ANAR** Administrația Națională Apele
Române, Sistemul de Gospodărire
a Apelor București-Ilfov
- S2** ADP Sector 2
- S6** ADP Sector 6
- PMB** ALPAB

Suprafată lacuri

Dâmbovița – un canal nefuncțional al municipiului București

Cele două râuri principale care traversează orașul (Dâmbovița și afluentul ei Colentina) aparțin bazinului hidrografic al Argeșului. Acestea au o lungime totală de 65,7 km și sunt complet transformate antropic, fiind canalizate sau transformate pe unele secțiuni în lacuri. Regimul lor este controlat, pentru a asigura protecția împotriva inundațiilor și cerințele de apă din municipiul București.

- ▶ Până la intrarea în Lacul Morii (derivația Dragomirești-Chitila), Râul Dâmbovița este îndiguit pe ambele maluri și are debitul controlat prin derivațiile din amonte. Are o lungime de 6,1 km și este acompaniat de incinte inundabile pe o lungime de 3,6 km.
- ▶ Între Lacul Morii și Glina (16,442 km), Râul Dâmbovița este numit Canalul colector A0. Canalul este de tip cuvă, cu secțiune trapezoidală betonată, cu lățime variabilă (între 16-30 m în zona de fund și între 34-44 m la nivelul splaiurilor). Capacitatea canalului este de maxim 70 mc/s. Canalul este împărțit în 11 incinte prin intermediul unor biefuri (porțiuni de canal sau de râu cuprinse între două ecluze sau baraje), prezentate în tabelul 2.
- ▶ Canalul Stația Roșu – Lacul Morii (1,5 km) are secțiune trapezoidală din beton armat și un debit maxim de 4,8 mc/s, ce curge gravitațional (debit mediu de 2,8 mc/s).

Tabelul 2 Caracteristici tehnice generale ale biefurilor de pe râul Dâmbovița

Numele biefului	Noduri hidrotehnice	Lungime	Nivel normal de retenție	Volum de apă
Grozăvești	Lacul Morii-Grozăvești	1,72 km	74,8 m	174945 mc
Ștefan Furtună	Grozăvești-Ștefan Furtună	0,886 km	13,6 m	92419 mc
Eroilor	Ștefan Furtună-Eroilor	0,559 km	72,45 m	44810 mc
Operetă	Eroilor-Operetă	1,896 km	71,02 m	102035 mc
Mărășești	Operetă-Mărășești	1,463 km	69,4 m	117748 mc
Tîmpuri Noi	Mărășești-Tîmpuri Noi	0,583 km	68,25 m	34032 mc
Mihai Bravu	Tîmpuri Noi – Mihai Bravu	0,962 km	67,25 m	52763 mc
Vitan	Mihai Bravu - Vitan	2,007 km	65 m	150611 mc
Sere	Vitan - Sere	0,630 km	63 m	105200 mc
Popești	Sere-Popești	4,110 km	59 m	590400 mc
Glina	Popești-Glina	1,904 km	51 m	326100 mc

Notă: Bief= porțiune de canal sau de râu cuprinsă între două ecluze sau baraje.

În prezent nu mai există vreun sector natural de râu în municipiul București. Prezintă potențial pentru o reconfigurare a albiei în special sectorul situat între nodurile hidrotehnice Sere și Glina, însă investițiile necesare sunt semnificative.

Calitatea resurselor de apă în municipiul București

Populația, activitățile socio-economice și componentele infrastructurii verzi-albastre depind de disponibilitatea resurselor de apă. Fără cantități de apă suficiente din punct de vedere cantitativ și calitativ, un oraș nu se poate dezvolta. Nici existența unor volume suficiente de apă de calitate corespunzătoare nu garantează durabilitatea unei așezări umane. Este nevoie de o atenție deosebită pentru valorificarea eficientă a resurselor de apă, pentru a evita epuizarea și degradarea lor calitativă. De asemenea, e nevoie de menținerea unui echilibru în distribuția acestora ținând cont de interesele sociale, economice și de mediu. Altfel, resursele de apă pot deveni greu utilizabile sau inutilizabile de-a dreptul chiar și în zone în care, teoretic, cantitatea lor este suficientă. În același timp, volume prea ridicate de apă pot influența negativ dezvoltarea orașului, prin creșterea expunerii la inundații sau la exces de umiditate.

Apa este utilizată pentru consumul direct al populației, susținerea proceselor de producție în cadrul activităților economice, irigarea spațiilor verzi, menținerea salubrității orașului, reglarea raporturilor dintre diferite componente ale ecosistemelor urbane. Apa și ecosistemele acvatice urbane au un rol important în generarea unor beneficii (numite și servicii ecosistemice) la nivelul orașului, precum îmbunătățirea confortului termic în timpul verii, asigurarea unui mediu de viață pentru speciile acvatice, preluarea și integrarea unor poluanți din atmosferă sau proveniți de la activitățile umane, oferirea de oportunități pentru recreere și agrement.

Resursele de apă se pot afla pe raza orașului sau în proximitatea acestuia. De aceea sunt esențiale sistemele de transfer ale acestora din zonele sursă către beneficiari (de exemplu, aducțiuni, sisteme de pompare, rețea de alimentare cu apă, stații de tratare).

Necesitatea asigurării unui management durabil al resurselor de apă, cu integrarea tuturor intereselor sociale, economice și de mediu, devine o chestiune de supraviețuire a orașelor.

Managementul durabil al resurselor de apă trebuie să țină seama de:

- asigurarea persistenței resurselor de apă (apă suficientă);
- asigurarea unei calități adecvate a resurselor de apă (apă de calitate);
- menținerea și/sau asigurarea integrității ecosistemelor acvatice (stare ecologică bună și foarte bună a corpurilor de apă);
- limitarea efectelor negative generate de apă (managementul inundațiilor și al fenomenelor hidroclimatice extreme);
- asigurarea distribuției echitabile a beneficiilor rezultate din existența resurselor de apă (echitate în distribuția beneficiilor);
- evitarea transferării problemelor înspre aval (responsabilitate în gestionarea resurselor de apă).

Managementul resurselor de apă nu trebuie lăsat doar în seama instituțiilor publice, ci este deopotrivă o responsabilitate a tuturor beneficiarilor direcți și indirecti ai avantajelor oferite de apă. Trebuie să conștientizăm că inclusiv simple gesturi din gospodăriile rezidențiale, precum aruncarea la canalizare a uleiului utilizat în bucătărie, a firelor de păr rezultate din igiena personală, a medicamentelor expirate, a unor substanțe chimice expirate, a unor produse nedizolvabile în apă (de exemplu, șervețele textile, argilă utilizată pentru litierele animalelor de companie, obiecte mici din plastic) complică semnificativ managementul rețelei de canalizare, precum și al procesului de epurare. Mai departe, deversările neconforme de produși poluanți în rețeaua de canalizare sau direct în corpurile de apă pot genera dezechilibre ireversibile ale ecosistemelor acvatice.

Managementul resurselor de apă este coordonat de instituții cu responsabilități clare în asigurarea distribuției responsabilităților (de exemplu, Compania Națională Apele Române), monitorizării resurselor de apă, dar și a asigurării funcționalității infrastructurii suport (rețele de alimentare cu apă și de canalizare, stații de tratare și de epurare, sisteme de pompare, sisteme de apărare împotriva inundațiilor). În ceea ce privește responsabilitatea utilizatorilor, aceasta pornește de la alegeri simple (limitarea risipei apei, evitarea eliminării de substanțe/obiecte care pot obstrucționa funcționarea sistemului de canalizare, evitarea încălcării apei cu substanțe greu de eliminat sau care cresc semnificativ complexitatea și costurile epurării), și ajunge inclusiv

la asumarea unor cheltuieli colective și individuale pentru atingerea stării ecologice bune și foarte bune a corpurilor de apă (investiții în echipamente, asigurarea funcționării optime permanente a echipamentelor, asumarea unor politici de mediu, care să integreze și aspecte clare legate de managementul componentelor de mediu).

Bucureștiul are nevoie de apă potabilă (distribuită prin rețeaua publică de distribuție), apă industrială (distribuită prin apeducte) și apă pentru irigarea și salubritate (preluată din canalul colector principal și din lacurile de pe râul Colentina).

În cazul apei potabile, apa brută este captată din râurile Argeș și Dâmbovița, după care este tratată în cadrul uzinelor Roșu (ce preia apă din râul Argeș și are o capacitate de tratare de circa 300000 m³ pe zi), Arcuda (ce preia apă din râul Dâmbovița și are o capacitate de 650000 m³ pe zi) și Crivina-Ogrezeni (ce preia apă din râul Argeș și are capacitatea de tratare de circa 260000 m³ pe zi). Apa tratată în aceste stații ajunge în sistemul public de alimentare cu apă, de unde circa 50% este utilizată de către populație, 43% pentru industrie și 7% pentru agricultură.

Alături de sursele de suprafață, există un număr de circa 1.450 foraje, dintre care mai puțin de 70% sunt în funcțiune. Reducerea consumului de apă din activități industriale a determinat mulți agenți economici, inclusiv Apa Nova să renunțe la exploatarea unor foraje. Astfel, volumul de apă din subteran utilizat în prezent în municipiul București este sub 20% din totalul consumului (cea mai mare parte extrasă de Apa Nova provine din perimetrul Bragadiru-Clinceni). Remarcăm și faptul că există și foraje individuale ale populației (unele ilegale), care vulnerabilizează semnificativ calitatea resursei de apă subterană.

În afară de populație, cei mai mari consumatori de apă industriali din municipiul București sunt CET Sud, CET Titan, ISOVOLTA SA, S.C. DANONE PDPA S.R.L. și SC ROMAERO SA:

Aceste volume de apă utilizate se regăsesc în mare parte și în volume de apă uzate evacuate. Apele uzate ale municipiului București sunt eliminate prin cinci evacuări: trei evacuări în caseta colectoare a râului Dâmbovița (gestionate de SC APA NOVA BUCURESTI SA), o evacuare în râul Ciorogârla (SC ELECTROCENTRALE Bucuresti SA) și o evacuare în râul Sabar.

În caseta colectoare, numărul evacuatorilor este foarte ridicat, fiind considerați relevanți în special agenții economici care au autorizații de mediu integrate. Centralele termoelectrice cei mai importanți evacuatori din București (CET Sud, CET Grozăvești, CET Titan, CET Progresu). Aceștia li se adaugă agenți economici din industria prelucrătoare (STIROM SA, S.C. ISOVOLTA S.A., S.C. DOOSAN IMGB S.A., S.C. DANONE PDPA S.R.L.).

Cel mai mare evacuator de apă este SC Apa Nova SA, care colectează deopotrivă volumele de ape uzate menajere, asimilabile cu cele menajere și industriale. Trebuie menționat că volumele de apă uzate menajere au scăzut semnificativ în ultimii ani, până la circa 143 milioane m³ pe an (11 mc per gospodărie pe lună). Scăderea este mult mai ridicată la nivelul apelor uzate industriale, unde închiderea a numeroase facilități a scăzut semnificativ inclusiv evacuările. În volumul apelor uzate evacuate de SC Apa Nova SA se regăsesc și poluanți emiși de către diferiți poluatori în caseta colectoare a municipiului București, prezentați în Tabelul 1.

În ceea ce privește caracteristicile apelor uzate evacuate de către SC Apa Nova SA, trebuie menționat că acestea trec prin stația de epurare Glina, care reduce semnificativ volumele de poluanți, reducând valorile unor indicatori specifici (de exemplu, MTS, Nt, Pt, CBO5, CCO-CR, SO₄, Substanțe extractibile, Detergenți sintetici, Cl, Reziduuri filtrabile, sulfuri, cianuri, fenoli, Ni, Fe, Zn, Cr, Cd, Pb). Astfel, la evacuarea apelor uzate în râul Dâmbovița, apele uzate urbane au un conținut mai redus de poluanți, însă nu suficient pentru a păstra starea ecologică a râului Dâmbovița. Același lucru se întâmplă pe Valea Mamina, care receptează apele uzate de la CET Progresu și generează modificări semnificative la indicatorii pH, MTS, Nt, CBO5, CCO-CR, Pt, sulfuri, Cl, substanțe extractibile, Detergenți, produs petrolier, Reziduu, Cu.

Apele pluviale încarcă și ele semnificativ rețeaua de canalizare, în special în perioadele cu precipitații foarte ridicate pe durată scurtă. Acest lucru se întâmplă și din cauza faptului că municipiul București are o suprafață impermeabilă care se apropie de 80%. Problema apelor pluviale nu este numai cantitativă, ci și calitativă, deoarece ele transferă în rețeaua de canalizare și în corpurile de apă poluanți din mediul urban (de exemplu substanțe petroliere, suspensii ce conțin substanțe organice persistente, pesticide, suspensii de origine organică și anorganică).

Astfel, apele uzate evacuate în râul Dâmbovița și în Valea Mamina aduc un aport semnificativ de substanțe organice, nutrienți, dar mai ales de compuși toxici speciali (de exemplu, metale grele, fenoli, detergenți, substanțe extractibile, produse petroliere, pesticide, medicamente).

Figura 12: Lista principalilor evacuatori în caseta colectoare (după datele Apa Nova, 2019)

Denumire folosință	Cod CAEN	Debit efluent folosință Qmediu (l/s)	Concentrația medie anuală a poluanților în efluentul folosinței (mg/l)				Tip de sistem de epurare
			MS	CBO5	CCO-Cr	Ptot	
FAUR	 3020	18	46	43	146	0	M
BA GLASS ROMANIA (STIROM)	 6820	12	61	55	163	1	M
PARKLAKE SHOPPING SA	 6820	8	86	534	1,616	0	M
DANONE PDPA	 1051	7	16	19	56	1	C, M, B
BUCURESTI MALL DEVELOPMENT AND MANAGEMENT	 6820	6	72	111	302	0	M
MEDA PROD98	 1013	5	31	22	2265	0	C, M, B
ROCHUS SRL	 8292	4	121	127	246	2	C, M
FORTUNA SA	 6820	3	140	12	253	0	M
ASSA ABBLOY ROMANIA	 2572	3	13	7	40	1	C, M
VEST ENERGO SA	 3530	2	22	12	62	0	-
MCC HOLDING INVEST	 5610	1	36	68	134	0	M
VITANTIS	 6820	1	56	72	155	0	B, M
UNITRANS	 6820	17	76	102	243	0	M
ROMSINE PRODCOMIPEX	 6820	1	11	34	109	2	M
DELTA GLASS	 2312	1	63	74	152	0	M
ANAPAN SA	 1071	1	47	112	212	2	M, B
VERICOM 2001	 1013	0	120	127	245	2	C, M, B
Valori maxime conform HG 188/2002:			350	300	500	5	

Apele subterane din subsolul municipiului București sunt sau au fost afectate de diverse surse de poluare active sau inactive. Prin dimensiunea efectelor negative se remarcă depozitele de deșeuri menajere (Glina, Chiajna-Iridex, Chitila, Voluntari), cimitirele, fosele septice sau stații de epurare imperfecte amplasate în cartierele lipsite de canalizare centralizată, pierderile din rețeaua de canalizare centralizată. Nu trebuie omise infiltrările de apă din zonele permeabile, care transportă de la suprafață diferite categorii de substanțe poluante. Dintre sursele inactive se remarcă fostele depozite de deșeuri, în prezent acoperite de alte funcții urbane (groapa lui Ouatu sau groapa lui Barbu, actualmente Parcul Copiilor; depozitul Dudești-Pantelimon, actualmente Complexul Comercial Pantelimon; groapa „Valea Plângerii”, actualmente Parcul Tineretului; groapa muncitorească, actualmente Arena Națională, groapa Floreasca, actualmente Stadionul Ștefan cel Mare). Relevante sunt și locațiile în care se preparau materialele de construcții precum varul nestins sau cărămizile (zonele Titan, Străulești, Tineretului, Circului etc), în care au funcționat latrinele amplasate în zonele lipsite de canalizare ori locațiile vechilor cimitire amplasate în zona Municipiului București.

Sistemul Național de Monitoring Integrat al Apelor, relevant pentru municipiul București, cuprinde următoarele 4 subteme:

- ▶ râuri (puncte de monitorizare în aval și în amonte de municipiul București)
- ▶ lacuri (puncte de monitorizare pe lacurile de pe râul Colentina și pe Lacul Morii)
- ▶ ape subterane (puncte de monitorizare la foraje din municipiul București)
- ▶ ape uzate (monitorizarea apelor uzate evacuate în râul Dâmbovița).

La acestea se adaugă sistemul de monitorizare al apei potabile.

1.3.1

Râul Dâmbovița

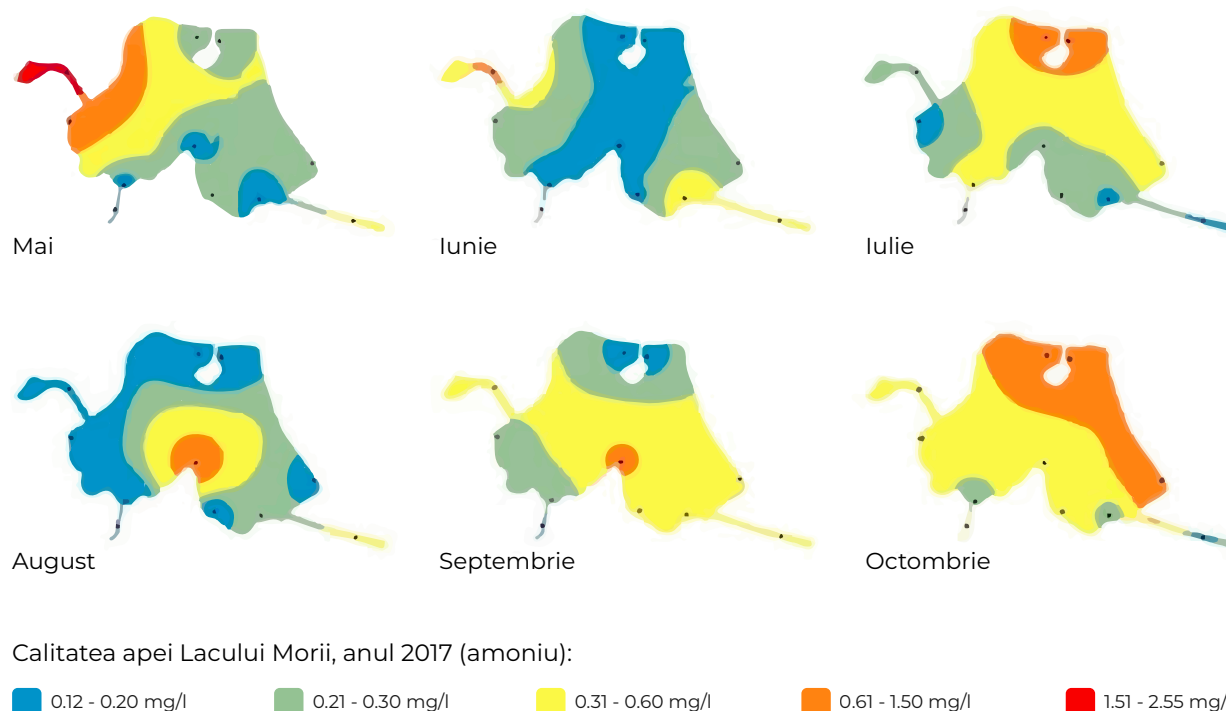
Calitatea apei râului Dâmbovița este evaluată pe baza măsurătorilor realizate în punctele de monitorizare aflate în amonte și în aval de Lacul Morii și aval de stația de epurare Glina, gestionate de Compania Națională Apele Române. În lungul canalului colector A0 au fost realizate măsurători expediționare, care au evidențiat faptul că, de la ieșirea din Lacul Morii, nu apar încărcări semnificative cu poluanți pe Canalul colector A0 decât la precipitații abundente.

Regimul indicatorilor de oxigen pune în evidență încărcarea biologică existentă, indicatorul CBO5 având valori dominante caracteristice stării ecologice moderate și proaste în secțiunile din amonte și aval de Lacul Morii și în starea degradată în aval de municipiul București. Doar indicatorul oxigen dizolvat are valori caracteristice stării ecologice bune și foarte bune în zona Lacului Morii, rămânând în starea degradată după receptarea apelor uzate ale municipiului București (Tabelul 3).

Nutrienți au valori variate, în funcție de dinamica surselor de poluare. În cazul Dâmboviței, în aval de municipiul București, este evident că atât sursele de ape uzate menajere, cât și cele agricole (inclusiv din sectorul zootehnic) joacă un rol important. Astfel, la intrarea în Lacul Morii, Dâmbovița înregistrează valori foarte diferite ale nutrienților, ce caracterizează o stare ecologică de la bună la proastă. Valorile mai proaste se înregistrează în special la compoziții azotului în perioadele cu precipitații mai ridicate.

Indicatorii toxici speciali și indicatorii de mineralizare caracterizează o stare ecologică bună și foarte bună în aval de Lacul Morii și trec la o stare ecologică moderată, proastă sau foarte proastă după receptarea apelor uzate ale municipiului București. Chiar dacă dinamica indicatorilor de calitate evidențiază o tendință de îmbunătățire semnificativă a calității apei în aval de stația de epurare Glina, este evident că se impune o creștere a eficienței procesului de epurare a apelor uzate, dar și a caracteristicilor apelor uzate care intră în stația de epurare.

Figura 13: Dinamica indicatorului N-NH₄ în Lacul Morii (CCMESI - proiect EMERSA, 2016-2017)

Tabelul 3 Calitatea apelor râurilor la ieșirea din municipiul București

Secțiunea de monitorizare	Elemente biologice	Elemente fizico-chimice	Poluanți specifici	Stare ecologică integrată	Stare chimică
Dâmbovița – aval acumularea L. Morii	Bună	Moderată	Bună	Moderată	Bună
Dâmbovița – după evacuarea APANOVA (Glina)	Moderată	Moderată	Moderată	Moderată	Proastă

Transformări importante apar după primirea apelor uzate ale municipiului București la cloruri (de la 50-60 mg/l la 186 mg/l), sodiu (creșteri de la 20-30 mg/l la 59,2 mg/l) și sulfat (scăderi de la 65-70 mg/l la 59 mg/l).

Problema indicatorilor organici este completată de apariția unor substanțe nespecifice mediilor acvatice (detergenți, metale grele, fenoli, pesticide), care degradează ecosistemele acvatice și fac foarte dificilă utilizarea apei pentru diverse folosințe.

Între compușii toxici speciali, în cadrul proiectului EVA - *Evaluarea integrată a impactului factorilor antropici asupra calității apei din bazinul inferior al râului Argeș pentru reconstrucție ecologică* au fost monitorizate hidrocarburile policiclice aromatice (PAH), bifenili policlorinați (PCB), lindanul, DDT, atrazina și metalele grele. Dintre PAH-uri au fost identificate naftalina, fenantrenul, fluorantenu, pirenul și benzo(b)fluor-antenu, cele mai ridicate concentrații fiind înregistrate pe râul Dâmbovița, în aval de stația de la Glina. Din clasa PCB-urilor nu a fost identificat decât PCB 28+31 în aval de municipiul București (0,042 µg/l). Lindanul (γ-HCH) a înregistrat cele mai ridicate valori în aval de municipiul București (0,103 µg/l).

În cazul metalelor grele, principalele surse sunt de origine antropică, care generează depășiri ale limitelor stării ecologice moderate. Concentrațiile ridicate sunt determinate de existența activităților din industria metalurgică și constructoare de mașini, dar și de utilizarea pe scară tot mai largă a unor produse care au în

compoziție diferite metale grele. Cele mai mari probleme apar la cadmiu (stare ecologică proastă), plumb (stare ecologică moderată) și fier total (stare ecologică proastă). La zinc și crom total, valorile nu depășesc limitele stării ecologice foarte bune.

La indicatorii biologici și bacteriologici, problemele apar în același sector aflat în aval de stația de epurare Glina.

1.3.2

Lacul Morii

Lacul Morii este cel mai întins corp de apă din municipiul București. Calitatea apei de aici variază semnificativ, în funcție de intrările de apă din amonte, dar și de modul în care sunt gestionate volumele de apă (în special de regimul evacuărilor).

Lacul Morii are o stare ecologică moderată. Dacă avem în vedere indicatorii de eutrofizare (creșterea masei organice a unei ape stagnante sau cu scurgere lentă prin îmbogățirea naturală sau artificială cu substanțe nutritive) a lacurilor fiind încadrat în categoria eutrof, cu momente în timpul verii și toamnei cât trece spre hipereutrof. Încărcarea în nutrienți, temperaturile ridicate, cantitățile ridicate de calciu și insolația puternică favorizează procesul de înflorire a apei, care a avut câteva episoade destul de violente în ultimii ani, unele finalizate cu mortalitate piscicolă. La nivelul sedimentului, se observă o concentrare a substanței organice, dar și a unor poluanți specifici zonelor drenate din amonte (în special pesticide), care vor limita pe termen lung potențialul piscicol al Lacului Morii.

Creșterea temperaturii apei în timpul verii, precum și deversările de ape uzate realizate prin Canalul Argeș duc la acumularea semnificativă de substanțe organice, nutrienți și compuși toxici. Deoarece Lacul Morii este principala sursă de aprovizionare a canalului colector AO – Dâmbovița, are impact semnificativ și asupra calității apelor acestuia.

1.3.3

Lacurile de pe râul Colentina

Lacurile din lungul Colentinei au o calitate a apei impusă de sursele de degradare difuze din mediul urban (mai ales rezidențialul parțial sau total deconectat de rețeaua publică de canalizare, depozitele necontrolate de deșeuri și activitățile de combatere a dăunătorilor din parcuri), de caracteristicile utilizării terenurilor de pe maluri, dar și de modul în care este gestionat schimbul de apă între lacuri.

În privința nutrienților și a unor compuși toxici speciali, majoritatea lacurilor de pe râul Colentina au o stare ecologică moderată primăvara, când se realizează umplerea lacurilor, și proastă și chiar degradată la sfârșitul sezonului de vegetație. Din punct de vedere al indicatorilor de eutrofizare pot fi încadrate în categoria lacurilor eutrofe, iar în timpul verii și toamnei putând trece spre hipereutrof. Încărcarea în nutrienți, temperaturile ridicate și insolația puternică favorizează procesul de înflorire a apei, de altfel destul de evident în timpul verii. Înflorirea apei este limitată de existența unor concentrații ridicate de pesticide în apă (inclusiv ierbicide).

La nivelul sedimentului, se observă o concentrare a substanței organice, dar și a unor poluanți specifici zonelor drenate din amonte (în special pesticide). Din acest motiv devine urgentă curățarea sedimentului din lacurile din nordul capitalei. Întârzierea acestei măsuri poate readuce în actualitate problemele de insalubritate și sănătate publică care erau specifice lacurilor din nordul Capitalei.

Cele mai mari probleme sunt pe lacurile Plumbuita, Fundeni și Pantelimon, acolo unde și funcțiile din zonele de mal adaugă o gamă largă de poluanți. Rolul municipiului București în degradarea calității apei lacurilor este unul evident.

1.3.4

Lacurile din parcuri

Starea lacurilor din parcurile bucureștene diferă mult, în funcție de configurația terenului, calitatea apei din sursele de alimentare, de modul în care sunt gestionate și de sursele de poluare din zonele de mal. Suprafața lor redusă le face foarte vulnerabile la orice influențe externe, chiar și de mică intensitate. Din acest motiv, lacurile mici sunt influențate semnificativ de apele pluviale, care spală diferite suprafețe urbane.

Majoritatea lacurilor din parcuri au o stare ecologică moderată, din punct de vedere al indicatorilor de eutrofizare putând fi considerate în categoria lacurilor eutrofe. Calitatea apei tinde să se degradeze, în special în lacurile în care stratul de sedimente acumulează substanțe greu oxidabile, dar care au potențial

de a fi incluse în organisme. Lacurile necesită măsuri de curățare a chiuvetei, mai ales că prin aspectul lor influențează atractivitatea spațiilor verzi. Există lacuri unde curățarea chiuvetei de sedimentul organic, deși se impune, este foarte complicat de realizat (Lacul Tineretului, Lacul Titan). Alte lacuri, chiar dacă se golesc anual, acumulează foarte rapid substanțe din zonele învecinate (de exemplu, Lacul Cișmigiu). Alte lacuri și-au pierdut sursele de alimentare inițiale și au nevoie de aport antropic (Lacul Circului). O situație interesantă apare în zona Parcului Natural Văcărești, unde apele freatice au o încărcare destul de ridicată cu pesticide (cel mai probabil din zona serelor), ceea ce contribuie la expunerea ecosistemelor la aceste substanțe. Astfel, lacurile din parcuri sunt influențate de factori diferiți, ce trebuie abordați individualizat.

1.3.5

Apele subterane

Apele din stratul freatic din municipiul București (cel situat la cea mai mică adâncime) nu îndeplinesc criteriile de potabilitate. Acest lucru este problematic dacă se ține seama de faptul că mai există gospodării în zona de periferie a municipiului București care folosesc această apă pentru băut. Problemele de calitate sunt accentuate la precipitații ridicate, care impun o ridicare a nivelului freaticului și spălarea poluanților existenți în depozitele de suprafață. Astfel, probleme apar la nitrați, unde concentrațiile sunt dominant peste 50 mg/l.

Apele subterane de adâncime nu sunt afectate de degradare calitativă decât local. Ele sunt utilizate în spațiile publice (parcuri, piețe, spitale), în alimentarea unor gospodării, dar mai ales de către o serie de agenți economici. Apar încărcări cu amoniu și fosfat, valorile depășind de obicei 0,3 mg/l. În schimb, concentrațiile de nitriți și nitrați sunt foarte scăzute.

Se impune un management calitativ al apelor subterane, în contextul în care numărul utilizatorilor acestora a crescut.

1.3.6

Apa potabilă

Calitatea apei potabile în municipiul București este monitorizată de către SC Apa Nova București, printr-o rețea de 54 de puncte, la care se adaugă puncte suplimentare solicitate de Autoritatea Municipală de Reglementare a Serviciilor Publice București. Sunt monitorizați 18 parametri, reprezentativi pentru evaluarea calității apei potabile.

Conform datelor Apa Nova București, cea mai mare parte a probelor de apă colectate nu înregistrează depășiri ale cerințelor legale. Probleme sporadice apar la clorul rezidual (sub 2% din probe), fier (sub 0,2% din probe) și turbiditate (sub 0,05% din probe).

În cazul locuințelor din municipiul București, o relativă majoritate a locuitorilor chestionați (55,5%) percep apa potabilă ca având o calitate bună, în timp ce 44,5% consideră că aceasta are probleme legate de mirosul de clor (28,9%) și transparență (29,5%) (Pătroescu și alții, 2015). Chiar dacă, conform datelor SC Apa Nova SA, calitatea apei potabile se încadrează în normele legislative existente, este interesant faptul că doar 36% din populația chestionată o folosește pentru băut. În ultima perioadă se observă o creștere a nivelului de utilizare a apei potabile din sistemul public, după montarea de sisteme de filtrare în locuințe.

1.4

Managementul spațiilor verzi și al spațiilor acvatice urbane din municipiul București

În municipiul București, managementul spațiilor verzi și al celor acvatice este foarte fragmentat.

În cazul spațiilor verzi, responsabilitatea este divizată între Primăria Generală a municipiului București prin Administrația Lacuri, Parcuri și Agrement și primăriile de sector prin Administrațiile Domeniului Public. La acest management se adaugă:

- ▶ spațiile verzi ce aparțin diferitelor instituții publice, care sunt responsabilitatea instituțiilor respective;
- ▶ grădinile spațiilor verzi aparținând complexelor rezidențiale colective, administrate în prezent de Administrațiile Domeniului Public;

- ▶ Grădina Botanică, administrată de Universitatea din București;
- ▶ cimitirele, administrate de Administrația Cimitirelor sau de către diferite culte religioase;
- ▶ Parcul Natural Văcărești, cu structură de administrare coordonată de Primăria municipiului București, în parteneriat cu Primăria sectorului 4 și Asociația Parcul Natural Văcărești.

Din punct de vedere al resurselor acvatice, Municipiul București este amplasat în bazinul hidrografic al râului Argeș, respectiv pe cursul inferior al râurilor Dâmbovița și Colentina. Managementul resurselor de apă în bazinul hidrografic Argeș este responsabilitatea Administrației Naționale Apele Române prin Sistemul de Gospodărire a Apelor București-Ilfov, care coordonează implementarea planului de management al spațiului hidrografic Argeș-Vedea 2016-2021.

Administrația Națională Apele Române prin Sistemul de Gospodărire a Apelor București-Ilfov se ocupă de managementul a trei lacuri pe râul Colentina (Plumbuita, Fundeni și Pantelimon I) și a Lacului Morii amplasat pe râul Dâmbovița.

Cea mai mare parte a lacurilor din municipiul București sunt administrate de către Administrația Lacuri, Parcuri și Agrement București, respectiv 9 lacuri de acumulare de pe râul Colentina și 7 lacuri din parcurile din municipiul București.

Puține parcuri care au suprafețe acvatice din municipiul București sunt administrate prin intermediul Primăriilor de sector (Drumul Taberei, Titan, Morarilor, Sticlăriei), iar unele din suprafețele din incinta Văcărești sunt în proprietate privată. De altfel, incinta Văcărești este în mare parte în proprietate privată, însă după declararea ca parc natural, zona a fost preluată în custodie de către Administrația Parcul Natural Văcărești.

La acestea se adaugă compania Apa Nova, care gestionează canalul colector al Dâmboviței, de la ieșirea din Lacul Morii și până la Glina.

La nivelul lacurilor, cuveta lacurilor, infrastructurile existente (baraje, diguri, etc.), resursele de apă, resursele piscicole, malurile, utilizarea pentru agrement se află în jurisdicția unor instituții diferite, iar colaborarea acestora pentru proiecte comune este în continuare o provocare.

Din acest motiv sunt proiecte importante care nu au fost promovate, cum ar fi decolmatarea lacurilor de pe râul Colentina, refacerea digurilor Lacului Morii și amenajarea acestuia pentru agrement, promovarea unor soluții adaptate pentru integrarea zonei Văcărești în viața urbană, îmbunătățirea conectivității resurselor de apă, reducerea impactului generat de ploile torențiale.

1.5

Calitatea solurilor

Spre deosebire de zonele rurale, în orașe solul nu mai este resursa centrală a economiei locale, ci una periferică. Solul susține ecosistemele naturale, seminaturale și agricole din mediul urban, însă cea mai mare parte a orașului este acoperită de beton sau alte materiale impermeabile. Astfel, solul reprezintă una dintre componentele de mediu cele mai agresate la nivelul mediilor urbane.

Solul este printre cele mai neglijate componente ale mediului urban, cu toate că este expus în permanență presiunilor și influențează calitatea celorlalte componente. Solul urban receptează noxele din atmosferă, poluanții rezultați din depozitarea neconformă, temporară sau permanentă, a unor materii prime, produse ori deșeuri, scurgerile necontrolate de la autovehicule, poluanții din apa de ploaie sau de zăpadă care spală suprafețe urbane, materialele organice rezultate din activitatea metabolică a diferitelor viețuitoare, etc. Acești poluanți se pot bloca în sol, se pot infiltra în straturile mai adânci ale litosferei (inclusiv în apele subterane), pot ajunge în atmosferă sub formă de particule sau pot fi preluați de către diferite organisme. Astfel, problemele de mediu se păstrează pe amplasament sau se transferă la nivelul altei componente de mediu.

Un sol urban poluat nu înseamnă doar spații verzi și terenuri agricole cu productivitate mai slabă, ci și un aer de proastă calitate, corpuri de apă cu stare ecologică proastă, și oameni mai expuși poluanților. Un sol

degradat sau distrus înseamnă pierderea capacității de a produce hrană, de a susține spații verzi, de a stoca carbonul și de a contribui la filtrarea poluanților din mediul urban.

În municipiul București, se poate considera că există soluri cu un nivel de integritate mediu pe terenurile agricole (3.052 ha), în zonele forestiere (611 ha) și în interiorul unor spații verzi (de exemplu, Parcul Herăstrău). În rest, solurile naturale au fost înlocuite de antroposoluri (amestec de componente din soluri naturale și materiale de origine antropică) ori au fost acoperite de construcții și infrastructuri antropice.

1.5.1

Surse de degradare a solurilor în municipiul București

Destructurarea ori acoperirea cu materiale impermeabile reprezintă printre cele mai frecvente transformări pe care solurile le suportă în mediul urban. 80% din suprafața Bucureștiului este acoperită de suprafețe construite și de infrastructuri, unde solul a fost îndepărtat sau acoperit. Astfel, extinderea suprafețelor construite și a infrastructurilor reprezintă cea mai importantă sursă de degradare a solurilor urbane.

În zonele în care s-au păstrat solurile inițiale sau cu antroposoluri, apar diferite categorii de probleme de degradare, dintre care cele mai importante sunt încărcarea cu diferiți compuși poluanți (de exemplu, metale grele, substanțe cu caracter acid, pesticide, produse petroliere) și eroziunea. Atunci când nivelul de poluare a solurilor atinge niveluri foarte ridicate, suprafețele afectate trebuie incluse în categoria siturilor contaminate, acestea necesitând măsuri speciale de abordare. În municipiul București sunt identificate doar două situri contaminate (SC Petrom SA-Fostul depozit de produse petroliere Titan, Șoseaua Vergului nr. 16 A din sectorul 2 și SC Petrom SA-Fostul depozit de produse petroliere Grivița, Str Carpați nr. 5-11 din sectorul 1), deși sunt areale în care au funcționat ori mai funcționează activități ce vehiculează substanțe chimice cu un impact semnificativ asupra mediului. Relevante sunt activitățile industriale care au funcționat pe platformele industriale Policolor, Panduri-Viilor, IMGB, Faur-Republica.

O altă sursă de degradare a solurilor reprezentativă pentru municipiul București este acoperirea cu deșeuri din construcții sau menajere, relevante fiind zonele situate în periferie, care sunt încadrate în categoria terenurilor agricole.

1.5.2

Calitatea solurilor în municipiul București

În municipiul București nu există o monitorizare sistematizată a calității solurilor, ceea ce face ca datele referitoare la acest aspect să provină din cercetări științifice izolate. Solul urban este văzut ca având o importanță scăzută pentru activități productive și cu influență scăzută asupra calității generale a mediului.

Conform Geoatlasului municipiului București, se înregistrează depășiri ale concentrației de plumb în sol pe cea mai mare parte a suprafeței municipiului București și depășiri locale la vanadiu (în zona fostelor unități industriale din industria constructoare de mașini), crom (în zona fostelor unități industriale din industria construcțiilor de mașini, acoperiri metalice, chimică), titan (în zona fostelor stații de betoane), zinc (în zonele de circulație rutieră intensă) și cupru (în zona centrală și pe platforma Dudești-Policolor).

Pentru suprafețele verzi din municipiul București a fost evaluată concentrația metalelor grele, pentru aprecierea gradului de expunere a spațiilor verzi. Expunerea spațiilor verzi la poluarea cu metale grele este mai ridicată cu cât suprafața lor este mai redusă, iar sursele se găsesc mai aproape. Astfel, în cazul Parcului Obor, proximitatea de platforma industrială Obor și de arterele rutiere justifică valorile de 4 ori mai ridicate decât pragul de intervenție la plumb, spre deosebire de Parcul Herăstrău și Tineretului unde valorile sunt cu 1,1 și respectiv 1,6 ori mai mari decât această limită.

Trebuie remarcată și încărcarea cu sulf a solurilor din municipiul București, ce are consecințe importante la nivelul proceselor fizice, chimice și biologice. Fenomenul de acidifiere a solurilor este foarte întâlnit în sud-estul și estul municipiului București, datorită frecvenței ridicate a ploilor acide. Acidifierea solului determină creșterea vitezei proceselor de oxido-reducere a ionilor din sol, micșorarea capacității de nitrificare și amonificare, mărirea vitezei de degradare a celulozei, diminuarea schimbului de cationi, acumularea ionilor de aluminiu, degradarea metalelor elementare, etc.

Relevantă este și încărcarea solurilor cu produse petroliere, substanțe organice persistente (de exemplu, pesticidele, policlorbifenilii – PCB-uri), macro și microplastice. Acestea afectează semnificativ capacitatea solurilor de a susține spații verzi ori agricultură urbană, dar și capacitatea de a filtra diferite probleme ale orașului.

1.6 Biodiversitatea urbană a municipiului București

Biodiversitatea urbană este reprezentată de totalitatea organismelor vii, de la gene și specii la ecosisteme din mediul urban.

În București, biodiversitatea este mult mai prezentă decât ne imaginăm, chiar dacă de multe ori ea este ascunsă, uneori nedorită sau, pur și simplu neobservată. Spre deosebire de biodiversitatea din mediile puțin transformate de societatea umană, în București elementul neprevăzut este mult mai prezent, într-un spațiu limitat și cu condiții de viață complet modificate, apărând o diversitate extraordinară de organisme. Conviețuiesc aici:

- **specii din ecosistemele inițiale**, care capătă o anumită dependență față de condițiile speciale pe care le oferă orașul, dar care nu renunță la habitatele naturale din apropierea acestuia (diferite specii de amfibieni, reptile, păsări acvatice, insectivore și răpitoare, vulpi, mistreți, căpriori).
- **specii introduse intenționat de către societatea umană**, remarcabile fiind multitudinea de plante pe care le regăsim în parcurile și grădinile publice (unele native, alte exotice), animalele de companie (diferite rase de câini și pisici, papagali, pești, dar mai nou și tarantule, greieri, iguane, șerpi, iepuri, dihori), ori plantele decorative de interior (de exemplu, orhidee, mușcate, ficuși, yucca, trandafiri japonezi, cactuși, aloe, agave).
- **specii urbane**, care se integrează în totalitate în ecosistemul urban. La maxim de oportunitățile create și își dezvoltă mecanisme de neimaginat de adaptare la jungla urbană (porumbei, vrăbii, șobolani, câini și pisici semisălbaticite, numeroase specii de gândaci, muște, țânțari).

În municipiul București se regăsesc deopotrivă specii autohtone și specii exotice, specii care generează predominant beneficii și specii care produc dominant probleme, specii partenere, neutre sau concurente cu nevoile orașului, specii complet dependente de managementul antropic și specii care profită de condițiile create de om. Relațiile dintre aceste specii sunt de cele mai multe ori mult diferite în comparație cu ce se întâmplă în ecosistemele naturale: apar comportamente și relații noi, echilibrarea populațiilor se face altfel decât în mediul natural neantropizat.

Acest lucru se întâmplă pentru că biodiversitatea urbană a municipiului București a suferit numeroase schimbări în comparație cu cea naturală. Câteva modificări importante sunt:

- dispariția speciilor native cu toleranță redusă la modificarea condițiilor de mediu (*mofturoșii și inadaptații nu reușesc să reziste în jungla urbană*) sau care sunt considerate agresive pentru populația urbană;
- mortalitatea și riscul mult mai ridicat de îmbolnăvire și rănire în comparație cu ecosistemele naturale (*viața urbană presupune expunerea la riscuri extreme*);
- extinderea arealului speciilor de plante, care au valoare estetică, culturală ori de reglare (*ce este considerat util societății umane este încurajat să se dezvolte*);
- dezvoltarea semnificativă a speciilor oportuniste autohtone sau alohtone (diferite specii de gândaci, muște, țânțari, furnici, rozătoare, câini, pisici), pentru care periodic se promovează măsuri de control ale populațiilor (de exemplu campanii de sterilizare, deratizare, dezinsecție, cosire), mai ales când crește riscul de apariție a unor boli, când sunt afectate bunuri materiale, scade siguranța sau estetica se degradează;
- dezvoltarea organismelor exotice, crescute în interiorul locuințelor în scop decorativ sau pentru companie, ce pot deveni organisme invazive, în cazul în care sunt abandonate necontrolat (de exemplu, țestoasele de Florida);

- modificarea comportamentelor speciilor de plante și animale (mod de hrănire, reproducere, interacțiuni cu societatea umană).

Prin urmare, municipiul București nu este nicidecum un mediu steril, ci un spațiu în care biodiversitatea este prezentă în cele mai diverse moduri (de la total dependentă de intervenția antropică până la indiferentă de acesta) și în cele mai curioase locuri (de la rămășițele ecosistemelor naturale până la spații construite de om).

Biodiversitatea urbană există deopotrivă în rețelele de canalizare, în galeriile de metrou, pe acoperișurile blocurilor, în micile fisuri ale clădirilor, în locuințele noastre ori în parcuri. Ea este o parte a orașului, care trebuie gestionată astfel încât să nu afecteze securitatea și sănătatea locuitorilor și să genereze cât mai multe beneficii. Aceasta presupune însă și o schimbare semnificativă în comportamentul locuitorilor și instituțiilor, care trebuie să învețe să trăiască într-o manieră non-conflictuală cu biodiversitatea urbană, înțelegându-i limitele și nevoile.

1.7

Cum apreciem relația noastră cu biodiversitatea urbană din municipiul București?

Interacțiunile orașenilor cu biodiversitatea urbană sunt foarte complexe și versatile, putând lua forme variate: de la interacțiuni indirecte cu natura (de exemplu, o priveliște cu elemente naturale vizibilă în apropierea locuinței sau a locului de muncă), la interacțiuni incidentale cu natura (de exemplu, tranzitul pietonal sau pe bicicletă al unei zone, în lungul căreia este dispusă o rețea de aliniamente stradale sau platbenzi) și interacțiuni directe și intenționate cu natura (de exemplu, vizitarea parcurilor, utilizarea grădinilor de cartier). În funcție de tipul de activitate propus, interacțiunile pot lua forma recreării pasive, activităților sportive, plimbării copiilor, activităților creative. Alte clasificări pot fi făcute în funcție de durata și frecvența interacțiunii (ridicată, medie, redusă), motivația alegerii (de exemplu, atașament emoțional, sentimente de unicatitate sau bunăstare) ori intensitatea beneficiilor percepute (de exemplu, ameliorarea stării de sănătate, îmbunătățirea gradului de fericire).

Relația dintre oameni și biodiversitatea urbană este una tranșantă. Speciile care generează predominant beneficii sunt acceptate și susținute să se dezvolte, sunt îngrijite, sunt hrănite, li se îndepărtează dușmanii naturali. Cele care produc pagube sau cărora li se asociază potențiale probleme (țânțari, șobolani, tigrușul platanului, căpușe) suportă măsuri de combatere, care merg până la eliminarea lor totală. Să ne imaginăm doar diferența de percepție dintre o pisică de companie și un șobolan, ambele mamifere, sau dintre o orhidee și ambrozia, ambele plante. Cât de diferit reacționăm față de ele.

Modul nostru de a reacționa nu este nicidecum stabil. O specie se poate transforma rapid dintr-una tolerată sau considerată benefică, într-un inamic public ce trebuie eliminat rapid. Putem enumera aici câinii fără stăpân, ambrozia, căpușele, vulpile ori porumbeii.

Unele specii de interes horticol ori zootehnic devin atracții urbane, iar din furnizori de hrană și de alte produse se transformă în furnizori de agrement. Ca exemple, Grădina zoologică și Grădina botanică sunt spații importante pentru educație.

Interesul pentru respectarea dreptului animalelor este din ce în ce mai mare în municipiul București. Organizații non-guvernamentale și grupuri de persoane reacționează la acte de cruzime împotriva animalelor, la abandonul acestora și la alte abuzuri care le vizează. La periferia municipiului București funcționează centre specializate care abordează diferite probleme legate de animale (abandon, gestionarea exemplarelor rănite, etc.).

O analiză a apelurilor la serviciul de urgență 112 de către locuitorii municipiului București în perioada 2015-2020 pentru a semnală diferite probleme legate de fauna sălbatică arată că:

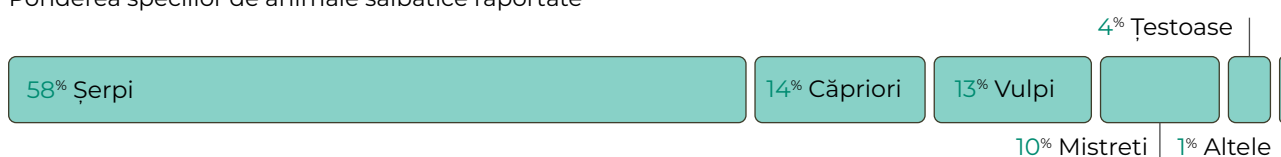
- Numărul apelurilor pentru raportarea diferitelor probleme asociate cu fauna sălbatică este destul de redus (între 48 și 63 de apeluri pe an) în comparație cu alte orașe din România, variația numărului de apeluri fiind nesemnificativă de la un an la altul;
- Cele mai multe apeluri la 112 pe acest subiect au raportat vizat diferite specii de șerpi (58% din apeluri), câpriori (14%), vulpi (13%) și mistreți (10%).

Natura urbană a Municipiului București

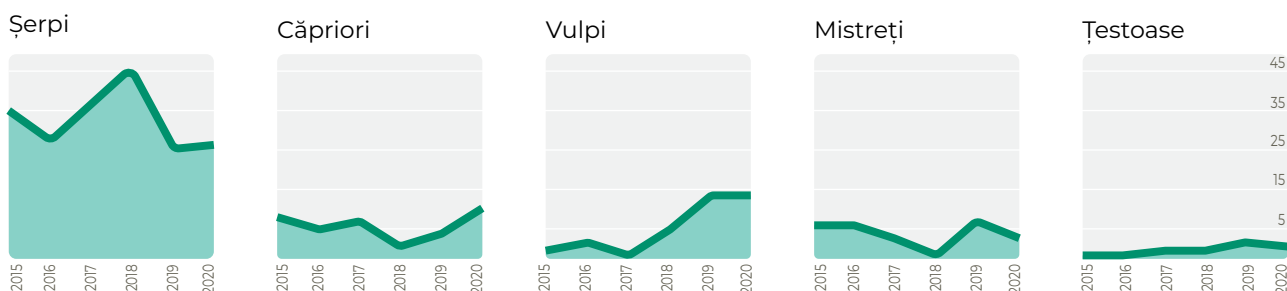
- Circa 60% au semnalat situații în care oamenii erau în pericol, majoritatea raportărilor fiind legate de prezența diferitelor specii de șerpi în spațiile rezidențiale, curți, parcuri, autovehicule sau în alte zone;
- Majoritatea apelurilor referitoare la câpriori au semnalat fie situații în care animalele au fost rănite sau ucise de către autovehicule
- Apelurile care au vizat vulpi și mistreți au semnalat simpla prezență, mortalitate ori pericol pentru oameni;
- Cele mai multe apeluri la serviciul de urgență 112 sunt în timpul verii;
- Sunt puține apeluri care vizează solicitarea de suport pentru salvarea animalelor sălbatice.

Figura 14: Analiza apelurilor la serviciul de urgență 112 privind fauna sălbatică în municipiul București în perioada 2015-2020

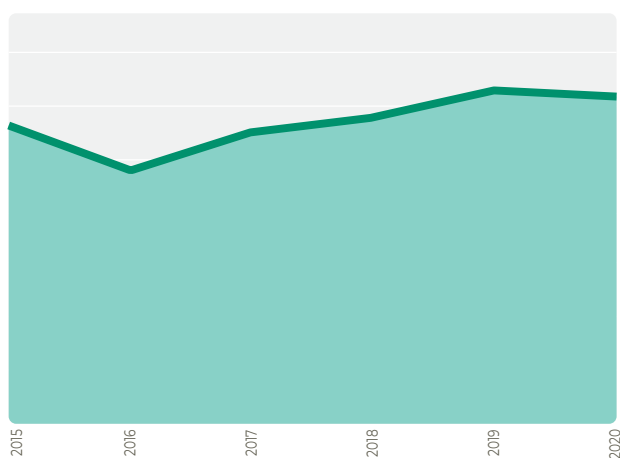
Ponderea speciilor de animale sălbatice raportate

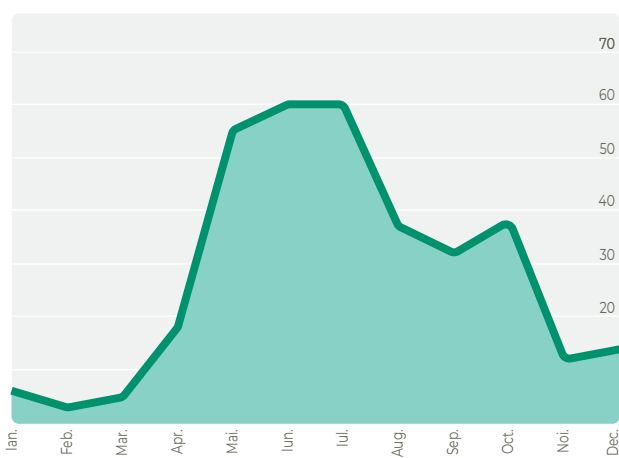
Dinamica numărului de apeluri pentru raportarea unor probleme legate de fauna sălbatică pe categorii de specii

Numărul de apeluri pentru raportarea unor probleme legate de fauna sălbatică

Dinamica lunară a apelurilor pentru raportarea problemelor legate de animale sălbatice

Probleme existente în managementul naturii urbane a municipiului București

Managementul naturii urbane a municipiului București implică o gamă largă și diversă de probleme, în contextul în care este o temă periferică și adesea greșit orientată în administrarea orașului.

Spațiile verzi și celelalte componente ale infrastructurii verzi-albastre a municipiului București sunt esențiale în asigurarea sănătății orașului și în furnizarea de servicii ecosistemice de maxim interes pentru un oraș mare. Aceste beneficii depind însă de mai multe condiții: cantitate suficientă, distribuție echilibrată și echitabilă, calitate corespunzătoare, concordanță cu așteptările, cerințele și preferințele locuitorilor, management adecvat al deserviciilor. Astfel:

- Cantitatea de spațiu verde pe cap de locuitor este artificial ținută la un nivel ridicat, în condițiile în care conștientizăm cu toții că numărul real de utilizatori ai acestora depășește cu mult populația oficială a orașului. Deci, dincolo de cifre, deficitul de spațiu verde este o realitate a municipiului București, care se observă rapid în nivelul de poluare a aerului, nivelul zgomotului, extinderea insulei de căldură și în confortul și costurile de locuire ale locuitorilor orașului.
- Suprafața spațiilor verzi cu risc de a fi transformată în spații construite este încă destul de ridicată;
- Ritmul de înființare de noi parcuri este încă extrem de redus, în ciuda unui deficit acut care se conturează în anumite cartiere ale orașului;
- Accesibilitatea spațiilor verzi este redusă, doar 60% din rezidențialul colectiv și 55% din cel individual fiind la mai puțin de 1 km de un parc cu suprafață mai mare de 1 ha. Investițiile noi au adâncit aceste probleme, 55% din rezidențialul colectiv și doar 23% din cel individual fiind la mai puțin de 1 km de parcuri (CCMESI, 2020).
- Calitatea spațiilor verzi este în general deficitară, calitatea vegetației arborescente, arbustive și erbacee fiind redusă, iar acolo unde este ridicată costurile de întreținere sunt foarte mari. În plus, calitatea corpurilor de apă aflate în parcuri reduce de multe ori valoarea de utilizare a parcurilor, în loc să o amplifice.
- Conectivitatea între spațiile verzi este redusă: este greu de realizat parcurgerea unor distanțe mari pe jos sau cu alte mijloace nemotorizate, iar serviciile ecosistemice nu pot fi amplificate.
- Investițiile publice realizate în parcuri sunt de multe ori în contrast evident cu cerințele cetățenilor și se concentrează pe soluții care sunt foarte costisitoare pe termen mediu și lung (de exemplu, amplasarea gazonului).
- Gradul de conștientizare al populației al beneficiilor naturii urbane este foarte redus, iar din acest motiv și reacția publicului față de agresiunile asupra spațiilor verzi este limitată.
- Nivelul de uscare al arborilor a atins cote alarmante după anul 2020: acțiunile de curățare a arborilor, valurile de căldură, poluarea aerului, impermeabilizarea suprafețelor din jurul arborilor (inclusiv prin amplasarea de spații de parcare) accentuează gradul de uscare. Într-o cercetare realizată de CCMESI (2021), pentru cartarea arborilor din aliniamentele străzilor principale ale municipiului București s-au semnalat diferite intensități de uscare a arborilor în 2.626 de cazuri, 692 fiind cu uscare totală. Speciile cele mai afectate au fost stejarul roșu (în special exemplarele toaletate), teiul, ulmul și castanul.
- Vulnerabilitatea de conversie a spațiilor verzi în construcții și alte infrastructuri gri rămâne la un nivel foarte ridicat, chiar dacă Bucureștiul a pierdut deja peste 500 ha de spații verzi după 1990.
- Investițiile bazate pe soluții verzi (pereți și acoperișuri verzi, sisteme seminaturale de stocare a apei, microferme urbane, etc.) sunt încă la un nivel foarte redus și se păstrează mult în zona privată și foarte puțin în cea publică.
- Creșterea semnificativă a numărului de pisici în afara spațiilor rezidențiale contribuie semnificativ la reducerea populației păsărilor din parcuri, grădini publice și private. Această reducere a numărului de păsări determină creșterea populațiilor de insecte, în special de țânțari.
- Colaborarea între instituțiile responsabile de managementul naturii urbane este foarte scăzută.

Ce provocări sunt și unde poate contribui societatea civilă?

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Cantitatea insuficientă și accesibilitatea inechitabilă la spații verzi

Creșterea interesului pentru promovarea de soluții verzi în zonele cu deficit de spații verzi sau cu probleme de calitate a mediului. Trebuie avut în vedere inclusiv creșterea interesului pentru agricultura urbană și dezvoltarea unor zone experimentale pentru practicarea acesteia.

Promovarea creării de spații verzi în zonele rezidențiale cu deficit de spații verzi, precum și în cele care concentrează populației încadrate în categorii vulnerabile (de exemplu, persoane cu diferite tipuri de handicap, persoane vârstnice, zone de concentrare a populației cu venituri reduse).

Dezvoltarea capacității de reacție a publicului împotriva proiectelor de desființare a grădinilor de bloc și a altor categorii de spații verzi.

SOLUȚII FINANȚATE PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI:

Proiectul Rewilding Bucharest al Asociației Parcul Natural Văcărești este o inițiativă de amploare pentru conservarea naturii urbane, care are în plan ca, în următorii patru ani, cinci zone valoroase din Capitală reprezentând 1500 de ha – inclusiv Pajiștea Petricani, un spațiu de 5,7 ha cu peste 300 de specii inventariate – să fie promovate, protejate și integrate într-o rețea verde ce contribuie la biodiversitate, aer curat și bunăstarea bucureștenilor, Pajiștea Petricani se află deja în proces oficial de declarare ca arie naturală protejată de interes local.

Mai multe proiecte finanțate prin Platforma de mediu contribuie la transformarea curților instituțiilor publice — precum școli, spitale și muzee — în grădini și spații verzi deschise comunității locale. Printre acestea se numără: „Permablitz la Regina Elisabeta” (Asociația Beehave), „Grădina cu Povești” (Asociația P.A.V.E.L), „Verde citadin” al Grupului de inițiativă „Cu ochii pe verde” (prin Asociația CSR Nest), „Grădina Bio LTCN” (Asociația Peisagiștilor din România) și În ZONA TA „Grădina de la Muzeul Hărților: (Asociația Alte abilități).

Printre exemplele de bune practici privind îngrijirea și activarea spațiilor verzi aflate în administrația locală se numără inițiative precum „Traversăm prin verde” (Asociația Parcul Natural Văcărești) și „Bucureștii verzi și noi” (Asociația Aspire to Change), care propun modele sustenabile și replicabile de gestionare participativă a acestor zone.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Capacitatea redusă a spațiilor verzi și acvatice de a genera beneficii adaptate utilizatorilor și nevoilor spațiului urban

MĂSURI PROPUSE:

Conștientizarea factorilor de decizie privind așteptările utilizatorilor în legătură cu spațiile verzi în scopul adaptării investițiilor realizate.

ADVOCACY

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Scăderea interesului pentru utilizarea naturii urbane de către diferite categorii de vârstă, în special de către tineri.

MĂSURI PROPUSE:

Dezvoltarea de facilități adecvate pentru diferite categorii de vârstă

Organizarea de evenimente atractive pentru aceștia în aer liber

Creșterea nivelului de conștientizare privind avantajele utilizării naturii urbane

SOLUȚII FINANȚATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI:

Mai multe proiecte finanțate din bugetul local al Municipiului București în 2024 au promovat educația ecologică și implicarea civică în protejarea mediului urban: „Biodiversitate urbană – bune practici” (Asociația Interact Projects) a oferit ghiduri și exemple concrete pentru implicarea cetățenilor în îngrijirea naturii din oraș, „maBUCURcaESTI” (Asociația Bigger Picture) a transformat Casa Filipescu-Cesianu într-un spațiu interactiv de învățare pentru un oraș sustenabil, iar „Gardienii planetei” (Asociația SNK) a creat colțuri verzi și resurse digitale pentru profesori și elevi din cinci școli bucureștene.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Amenajarea deficitară a Pădurii Băneasa care nu este valorificată optim de către diferite categorii de vizitatori;

Promovarea de proiecte imobiliare în Pădurea Băneasa.

MĂSURI PROPUSE:

Dezvoltarea de infrastructuri minimale pentru vizitatori (infrastructuri pentru sport, piste de biciclete, alei, spații pentru activități creative).

Descurajarea investițiilor în acest spațiu prin campanii de informare și reacții adecvate.

SOLUȚIE FINANȚATĂ PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

Pădurea Băneasa este una dintre cele cinci arii naturale urbane care vor fi protejate și accesibilizate ca parte a proiectului Rewilding Bucharest. Primăria Sectorului 1 a consimțit să declare zona drept arie naturală protejată de interes local, imediat ce va fi preluată în administrare. Pentru a susține acest demers, Asociația Parcul Natural Văcărești realizează un studiu științific de fundamentare și derulează programe de cercetare și documentare a zonei, advocacy și negociere în scopul protejării Pădurii Băneasa.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Existența unei cereri semnificative pentru desfășurarea de activități de pescuit și existența unor activități ilegale, ce pot avea implicații în sănătatea populației.

MĂSURI PROPUSE:

Introducerea faunei piscicole în lacurile cu calitate corespunzătoare a apei pentru utilizarea controlată pentru pescuit (mai ales în lacurile din parcuri, a căror apă se înlocuiește anual)

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Cererea ridicată de desfășurare a unor sporturi acvatice în municipiul București.

MĂSURI PROPUSE:

Încurajarea valorificării superioare a cursurilor de apă;

Crearea unor zone care să poată fi utilizate organizat pentru diferite activități legate de spațiile acvatice;

Promovarea valorificării cursurilor de apă pentru activități de agrement acvatice (inclusiv sporturi acvatice).

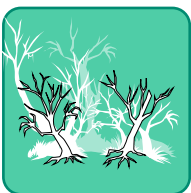
SOLUȚIE FINANȚATĂ PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

Proiectul „Dâmbovița, Apă Dulce”, dezvoltat de Asociația NOD Makerspace și Asociația Mila 23 – Ivan Patzaichin lucrează să transforme râul Dâmbovița într-un coridor verde-albastru multifuncțional, prin amenajarea de accese la apă, infrastructură pentru vâslit (caiac, canoe), plaje urbane și evenimente participative, răspunzând cererii tot mai mari pentru sporturi acvatice și reconectarea locuitorilor cu mediul natural.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Tendința de degradare a vegetației și a infrastructurii aferente parcurilor municipiului București.

MĂSURI PROPUSE:

Încurajarea investițiilor inteligente în spațiile verzi pentru limitarea problemelor legate de degradare;

Creșterea nivelului de informare a publicului privind responsabilitatea pe care o are pentru menținerea spațiilor verzi;

Dezvoltarea capacității de reacție a publicului împotriva proiectelor de degradare a parcurilor.

SOLUȚIE FINANȚATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Prin proiectul „Registrul Verde Electronic pentru Parcul Circului”, Fundația WorldSkills România, în parteneriat cu Primăria Municipiului București, a realizat maparea Parcului Circului de Stat, prin inventarierea a 350 de arbori, în colaborare cu membri ai comunității locale, GIC – Parcul Circului și voluntari ai Asociației Peisagiștilor din România – Filiala București-Ilfov.

SOLUȚIE FINANȚATĂ PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

Prin proiectul „Soluții Verzi pentru Lumea Copiilor”, Asociația Parcul Natural Văcărești va dezvolta în Parcul Lumea Copiilor o infrastructură educațională și ecologică inovatoare, incluzând un iaz alimentat cu apă de ploaie, o pajiște urbană, un compostor, un hotel de insecte și un traseu de biodiversitate, contribuind la creșterea rezilienței climatice a orașului și la implicarea comunității în soluții verzi bazate pe natură.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Starea avansată de degradare a grădinilor complexelor rezidențiale

MĂSURI PROPUSE:

Încurajarea programelor municipalității de refacere a modului de delimitare, al vegetației erbacee și a arborilor din grădinile de bloc;

Restaurarea peisagistică a unor grădini de bloc, care să presupună implicarea locatarilor atât în amenajare, cât și în întreținere;

Creșterea nivelului de informare privind importanța grădinilor rezidențiale la nivel urban;

Dezvoltarea capacității de reacție a publicului împotriva proiectelor de degradare a grădinilor de bloc și a altor categorii de spații verzi.

SOLUȚII FINANȚATE PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

Mai multe proiecte finanțate prin Platforma de mediu abordează problema amenajării și întreținerii spațiilor verzi din proximitatea locuințelor, prin intervenții comunitare care transformă grădinile de bloc în resurse comune. Printre acestea se numără: „ROOTS: Grădini urbane” (Asociația Culturalis), „la un loc la tine la bloc” (GIC Plevnei Civic), „Unirii la înălțime” (GIC Acasă la Unirii), „Mihalache Civic” și „Regenerare Grădini Urbane Bloc 11” (GIC Panait Cerna Verde), precum și „Împreună în grădina de lângă bloc” (GIC Floreasca Civică).

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Accentuarea problemelor de salubritate determinate de terenurile abandonate

MĂSURI PROPUSE:

Sprijinirea instituțiilor publice de a găsi modalități eficiente de gestionare a spațiilor abandonate, care generează probleme relevante pentru calitatea mediului și sănătatea publică (inclusive legate de managementul speciilor care afectează starea de sănătate a populației);

Creșterea nivelului de informare al populației privind impactul speciilor invazive asupra sănătății publice.

SOLUȚII FINANȚATE PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

Proiectul Rewilding Bucharest (Asociația Parcul Natural Văcărești) abordează această problemă, una dintre componentele proiectului fiind acțiuni de ecologizare a celor cinci zone propuse pentru a fi arii naturale protejate: Valea Saulei, Stufărișurile de la Dobroești, Lunca Dâmboviței și Pajiștea Petricani.

ADVOCACY

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Interesul scăzut pentru soluții verzi în defavoarea celor tehnologice

MĂSURI PROPUSE:

Creșterea interesului instituțiilor publice și private pentru promovarea soluțiilor verzi și implicit multiplicarea experiențelor pozitive;

Dezvoltarea de proiecte demonstrative care să evidențieze beneficiile generate de speciile alogene invazive;

Creșterea nivelului de informare al populației privind beneficiile generate de soluțiile verzi, mai ales în spațiile rezidențiale colective și individuale.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Interesul scăzut al populației pentru problematica protecției naturii urbane

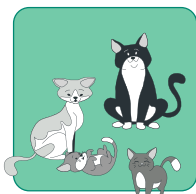
MĂSURI PROPUSE:

Încurajarea activității grupurilor de inițiativă active, care au activități legate de protecția naturii urbane.

SOLUȚII FINANȚATE PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

Proiectul Rewilding Bucharest (Asociația Parcul Natural Văcărești) abordează această problemă, una dintre componentele proiectului fiind acțiuni de advocacy pentru protecția naturii urbane.

ADVOCACY

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Creșterea numărului de pisici

MĂSURI PROPUSE:

Intensificarea programelor de sterilizare a pisicilor;

Creșterea interesului pentru adoptarea animalelor;

Reducerea numărului de exemplare care accesează spațiile verzi.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Accentuarea fenomenului de uscare a arborilor

MĂSURI PROPUSE:

Sprijinirea administrației publice în prevenirea apariției uscării arborilor;

Semnarea practicilor neconforme care contribuie la uscarea arborilor (executarea de lucrări de întreținere neconforme, amenajarea de spații de parcare între arborii din aliniamentele stradale sau grădinile de bloc, uscarea intenționată a arborilor, etc.).

SOLUȚII FINANȚATE PRIN PLATFORMA DE MEDIU PENTRU BUCUREȘTI

În octombrie 2024, Platforma de Mediu a organizat evenimentul **„De ce se uscă arborii”**, reunind specialiști în silvicultură, ecologiști și reprezentanți ai administrației locale pentru a discuta cauzele și soluțiile privind uscarea arborilor în zonele urbane.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Rata redusă de succes în plantarea noilor exemplare de arbori

MĂSURI PROPUSE:

Sprrijinirea administrației publice în găsirea de soluții de plantare de arbori care să fie adaptați condițiilor de mediu din municipiul București;

Monitorizarea plantărilor realizate de către administrația publică.

ADVOCACY

MONITORIZARE

1.10

Concluzii

Natura urbană este o componentă esențială a municipiului București, care trebuie gestionată astfel încât să aducă beneficii ecologice, sociale și economice cât mai consistente. Natura urbană nu poate fi separată de componentele sociale, economice și tehnologice ale orașului, cu care trebuie să interacționeze cât mai armonios.

Toate formele de natură urbană (natura sălbatică, terenurile agricole, spațiile verzi și cele acvatice, ecosistemele în curs de restaurare, natura hibridă) prezintă importanță pentru asigurarea durabilității orașului, iar asigurarea unui management eficient este o responsabilitate comună a autorităților publice, a companiilor, organizațiilor non-guvernamentale și cetățenilor.

Această responsabilitate presupune asigurarea cantității, calității și accesibilității adecvate a naturii urbane pentru toți cetățenii. Astfel, dacă limităm discuția la spațiile verzi, acestea trebuie să fie suficiente cantitativ, de calitate, distribuite echitabil și în concordanță cu așteptările cetățenilor.

În această direcție, societatea civilă are un rol multiplu:

- Advocacy – sprijinirea autorităților publice, companiilor și cetățenilor prin idei, abordări și suport pentru promovarea unor inițiative care să contribuie la atingerea ȳintelor menționate mai sus;
- Experimentare – implementarea la scară mică a unor proiecte cu rol demonstrativ și de testare a abordărilor inovatoare sau pentru care nivelul de încredere la nivel instituȳional și de societate este încă redus;
- Educație – informarea publicului larg în legătură cu provocările specifice orașului și a modalităȳilor de abordare a acestora;
- Reacție – considerarea unor reacȳii adaptate legate de agresiunile asupra naturii urbane;
- Responsabilitate – asigurarea creșterii nivelului de responsabilitate a publicului și autorităȳilor pentru managementul naturii urbane, implicit prin voluntariat.

Prioritare în următorii ani trebuie să fie: creșterea intervenȳiilor punctuale în diferite zone urbane pentru creșterea suprafeȳei ocupate de vegetaȳie, inclusiv prin soluȳii bazate pe natură; stimularea înverzirii clădirilor; cuantificarea serviciilor ecosistemice asociate diferitelor tipuri de natură urbană; sprijinirea administraȳiei publice în delimitarea de noi suprafeȳe cu natură urbană, ideal cu natură restaurată, care și-a dovedit capacitatea de supravieȳuirea în mediu urban; continuarea identificării de zone cu natură urbană încadrabile în categoria de arii protejate urbane; monitorizarea impactului schimbărilor climatice și a poluării aerului asupra speciilor de arbori.